

Nowy Świat

THE POLISH MORNING WORLD

No. 276. ROK XXIX. DAILY AND SUNDAY, NEW YORK, NIEDZIELA, 3 PAŹDZIERNIKA, (SUNDAY, OCTOBER 3), 1926

Published as Second Class Matter, March 11, 1914, at New York Post Office, New York, N. Y. CENA 10 CENTÓW.

Piłsudski poczynił zmiany w składzie gabinetu

NIEMCY PATRONEM ZBLIŻENIA LITEWSKO-ROSYJSKIEGO

Politycy niemieccy cieszą się z wojowniczych podrygów Litwy przeciw Polsce

BERLIN, 2 października. — Rząd niemiecki zadolony jest z zawarcia litewsko-rosyjskiego traktatu, do zawarcia którego przyczynił się w znacznej mierze ambasador niemiecki w Moskwie. Dyplomaci niemieccy cieszą się, że traktat litewsko-rosyjski osłabił wpływ na państwa Nadbałtyckie. Rząd niemiecki zadolony jest w szczególności sposobem znieuznania przez Rosję

Wilna za ziemię Polski, skutkiem czego wrogie stanowisko Litwy względem Polski nadal zostało utrzymane. Dyplomaci niemieccy są przekonani, że państwa Nadbałtyckie pójdą za przykładem Litwy i zawrą z Rosją podobne traktaty nielastyczne, powiększając przez to odosobnienie Polski i Rumunii i udaremniając plan Anglii stworzenia wielkiej koalicji przeciw bolszewickiej Rosji.

ROZPRZEŻENIE W ARMII BOLSZEWICKIEJ

Revelacyjne zeznania oficera sowieckiego
BUKARESZT, 2 października. — Pewien oficer armii sowieckiej, który zbiegł do Rumunii, przepływając Dunajem opowiada, że czerwona armia skutkiem walk politycznych między grupą Stalina a opozycją jest bardzo nadwyróżniona. Obie strony wlewały swoją agitację do wojska i rozdzieliły je na dwa wrogie obozy. Pułk w Petrogradzie i Moskiewie odawiały się pułkownikom opozycji i zostały przesłane do dalekich garnizonów azjatyckich. Korpus oficerski jest podzielony na sympatyczne dla opozycji i przesładowane

przez G. P. U. Aresztowania, ucieczki i samobójstwa offerowały na porządku dziennym. Mimo ostrych zarządzeń centralnego komitetu wykonawczego, opozycja zyskuje codziennie na sile, gdyż przyłączają się do niej w wielkiej liczbie robotnicy i komunisty. We wszystkich fabrykach odbywają się wiece, które kończą się stale bojkotami i aresztowaniami.

WCZORAJ

podaliśmy radiogram z Polski donoszący o ważnych wypadkach jakoteż o objęciu kierownictwa rządu przez Marszałka Piłsudskiego.
CO SIĘ DZIEJE W POLSCE
pyta słuchanie Czytelnik.
Wszak nie znajdujemy lepszego autorytetu jak byłego premiera, który po zajęciu walczy z maszyną parlamentarną rzeczą oddając w ręce prezydenta Mościckiego.
Nikt nas lepiej nie poinformuje jak właśnie premier Bartel.
Dlatego też zamieszczyliśmy w wtorkowym wydaniu „Nowego Świata” wywiad z premierem Bartlem, który odpowiada na tak aktualne pytania.
„SYTUACJA I ZAMIARY RZĄDU”
Z tego wywiadu Czytelnicy odpowiedzą sobie sami na liczne pytania w związku z zagadnieniami doby.
W Polsce odbywa się po Rewolucji Majowej gruntowne przewrótowanie społeczeństwa. Nastąpił okres ewolucji, który jawnia się na każdym kroku.
Nowi, Włosi, Młoda Polska wstąpiła na nowe drogi. Bądźcie świadkami tej przemiany wartości w Polsce!
ŚLEDZIEĆ CODZIENNIE
błąd wypadków w Ojczyźnie.
Zrobicie to najlepiej czytając
CODZIENNIE
„Nowy Świat”. Jeżeli nie jesteście prenumeratorem dziennika zamówcie jeden egzemplarz regularnie w najbliższym kiosku.

MUSSOLINI GOTÓW POCZYNIĆ USTĘPSTWA NA RZECZ PAPIEŻA

Godzi się na przyznanie mu dostępu do morza
RZYM, 2 października. — Cała prasa włoska na czele z organem premiera Mussoliniego „Popolo di Roma” i organem Watykanu „Osservatore Romano”, omawia możliwość zlikwidowania problemu stosunków między Watykanem a rządem włoskim.
Rząd włoski jak mówią, godzi się podobno uznać papieża duchowną głową Włoch i udzielić mu wolnego dostępu do morza i gór przez wybudowanie dworca kolejowego u drzwi Watykanu.
Chang kupuje aeroplan od Francuzów
MUKDEN, 2 października. — Oddział aeronautyczny rządu mandzurskiego marsz. Chang Tao Lina, zakupił od pewnego francuskiego konsorzjum pięć nowych aeroplanów, których do stawa rozpoczęcie się w listopadzie br.

OBYWATELE REGISTRUJECIE SIĘ!

Każdy obywatel bez względu czy zamierza głosować na kandydatów partii demokratycznej, republikańskiej czy też socjalistycznej musi się zarejestrować, inaczej bowiem nie będzie miał prawa głosować.
Niechaj więc każdy obywatel polskiego pochodzenia zarejestruje się, aby w czasie wyborów mógł spełnić swój obywatelski obowiązek, głosując na kandydatów, których uzna za najodpowiedniejszych.
Registrować się można codziennie przez cały tydzień, począwszy od poniedziałku 4-go października wiosemier do 7:30 do 10:30 we wszystkich miejscach wyborczych.

Department Sprawiedliwości odpowiada na depeszę Komitetu Pomocy strajkującym tkaczom w Passaic, N. J.

OBIECUJE ZARZĄDZIĆ DOCHODZENIA W SPRAWIE ZNECANA SIĘ POLICJI NAD STRAJKIERAMI

Komitet nowojorski Pomocy strajkującym tkaczom w Passaic, N. J. i okolicy, wysłał jak donosiśmy w swoim czasie, depeszę do prezydenta Coolidge'a, senatora Boraha'a i do gubernatora stanu New Jersey p. Moore'a, prosząc o opiekę nad strajkierami, którzy są maltretowani przez policję miejscową.
W odpowiedzi, Komitet otrzymał listy tej treści:
Dep. of Justice
Office of the Assistant to the Attorney General
Washington.
Sept. 27, 1926.
Mr. LUDWIG GRAFF,
Presid. Committee for Textile Strikers
of Passaic and Vicinity,
c. o. Polish National Home
19-23 St. Marks Place, New York City
Dear Sir:—
Your telegram of September 23rd addressed to the President, has been referred to this Department for consideration.
Upon the facts, stated in your telegram, there is no jurisdiction apparent for action by this Department.
Mr. Walter G. Winne, United States Attorney, Federal Building, Newark, N. J. has been requested to receive from you a detailed statement of the grounds of your complaint. Accordingly, if you will get in touch with Mr. Winne he will be pleased to receive a further statement of facts from you in connection with the matters of which you complain.
Yours very truly
William J. Donovan,
Assistant to the Attorney General.

Po polsku:
P. LUDWIG GRAFF:—
Przewodniczący Komitetu Ratunkowego dla strajkujących tkaczy w Passaic i okolicy, Polaki Dom Narodowy, 19-23 St. Marks Place, New York City.
Drogi Panie!
Wasz telegram z dnia 23 września skierowany do prezydenta, został przesłany do mojego departamentu pod rozwagę. Podług faktów, przedstawionych w Waszym telegramie, ten departament nie ma wyraźnej jurysdykcji do wszczęcia akcji w tej sprawie.
Pan Walter G. Winne, federalny prokurator w Newarku ad Federal Bldg., Newark, N. J., został wezwany do przyjęcia szczegółów zeznań opartych na faktach znajdujących się w Waszej skardze. Jeżeli zgodnie z tem poleceniem wejdzie pan w kontakt z p. Winne, on z przyjemnością przyjmie dalsze wiadomości dotyczące faktów pozostających w związku z sprawą ośnośnie Waszego zażalenia.
Wasz szczerze oddany
William J. Donovan,
Asystent Generalnego Prokuratora

Z biura zaś newarskiego federalnego Komitet otrzymał list, który brzmi:
Sept. 25, 1926.
Dear Sir:
Your complaint concerning alleged brutal acts of the police of Passaic toward striking textile workers, has been referred to the Attorney General of the United States, and by him to me.
Please let me have at once, all details of your complaint, and immediate consideration will be given to it by me.
Yours very truly
Walter G. Winne,
U. S. Attorney.

Po polsku:
Drogi Panie!
Wasza skarga w sprawie rzekomo brutalnych czynów policji passajskiej względem strajkujących robotników tkackich, została przedstawiona generałemu prokuratorowi Stanów Zjednoczonych, a tenże przesłał ją mi.
Proszę mi doręczyć natychmiast wszystkie szczegóły Waszej skargi i zająć się natychmiast tą sprawą.
Wasz szczerze oddany
Walter G. Winne
Okręgowy Prokurator Federalny.

Został aresztowany, podczas zwracania skradzionych pieniędzy

W. Pruszyński przyjechał z Toledo do Hoboken, N. J., by zwrócić zabrane \$200 — Wygrał \$5,000 zakładając się na Tunney'a

HOBOKEN, N. J. 2 października. — Włodzimierz Pruszyński, który wygrał \$5,000 zakładając się 5 do 1 na Gene Tunney'a przybył tu z Toledo, by zwrócić \$200, jakie zeszłego marca pod groźbą rewolweru zabral od Morrisa Winrotha, u którego mieszkał. Pruszyński dzisiaj żaliuie napewno, że chciał się okazać żyłwiniem i rozmasia obecnie w cel więzienny. Po przybyciu do Hoboken, Pruszyński zupełnie pewny siebie, wszedł do składu Winrotha przy River ulicy a po wyjściu niemu swego przybicia, wyłożył mu na stół dwa studiolerowe banknoty z grubego zwolju zawierającego \$6,400. Podczas gdy Pruszyński wyciągał pieniądze, jakie zamierzał zwrócić Winrothowi, wykonał się ze składu i zawrzał przechodzącego tam tędy policjanta, który aresztował Pruszyńskiego. Pruszyński został zatrzymany bez możliwości złożenia kaucji, oskarżony o rabunek i pobicie z zamiarem zabicia. Pruszyński odawiał na policji, że dlatego tylko porwał do Hoboken, by zwrócić należne pieniądze Winrothowi.
Winroth wykonał się ze składu i zawrzał przechodzącego tam tędy policjanta, który aresztował Pruszyńskiego. Pruszyński został zatrzymany bez możliwości złożenia kaucji, oskarżony o rabunek i pobicie z zamiarem zabicia. Pruszyński odawiał na policji, że dlatego tylko porwał do Hoboken, by zwrócić należne pieniądze Winrothowi.
BUDOWA NOWEJ LINII KOLEJOWEJ W POLSCE
LWÓW, 2 października. — Nowa linia kolejowa w Polsce łącząca Kalesy-Wieluń-Podzamcze postępuje szybko naprzód, w skutek czego już w październiku na Hefi tej otwarty zostanie ruch przewoźniczy.

Usunął przedstawicieli reakcji, zastępując ich przedstawicielami Lewicy

JĘDRZEJ MORACZEWSKI MINISTREM SPRAW WNEWTRZNYCH

WARSZAWA, 2 października. — Sejm zgodził się wczoraj na odroczenie swej sesji bez rozważania, uwalniającej kraj od niewygodnej alternatywy, odbywania wyborów na nowy rok w czasie naprężenia spowodowanego litewsko-rosyjskim traktatem pokoju. Jakkolwiek Marszałek Piłsudski zdaje się być niezadowolony z tego obrotu rzeczy, nie stracił zwykłego sobie spokoju i zabrał się o osobiste do załatwienia obecnego przesilenia spowodowanego przez Sejm.
PREMIER PIŁSUDSKI POCZYNIŁ ZMIANY W SKŁADZIE GABINETU
Zreorganizowany wczoraj gabinet byłego premiera Bartla, przez wyłączenie trzech ministrów i zastąpienie ich nowymi Sławojem Składkowskim, jako ministrem spraw wewnętrznych, Niezabrowskim, jako ministrem rolnictwa i Mejsztowiczem ministrem wyznań religijnych i oświecenia publicznego uległ zupełnej reorganizacji przez usunięcie ministra finansów Klarnera współrządcownika pr. Kemmerera przy układowaniu planu reorganizacji gospodarki państwowej; na którego miejsce został powołany Czernozub, były minister finansów w tymczasowym rządzie premiera Bartla w maju.
Mianowany wczoraj ministrem spraw wewnętrznych Sławojem Składkowski został usunięty, a na jego miejsce powołany osobisty przyjaciel Marszałka Piłsudskiego były premier Moraczewski, aby ułagodzić sprzeczki socjalistów. Centralny Komitet Wykonalny P. P. S. sprzeciwił się objęciu stanowiska ministra spraw wewnętrznych, wobec czego Moraczewski wystąpił z Partii Socjalistycznej.

Wczoraj jeszcze późno wczorajszą listą zreorganizowanego gabinetu nie była skompletowana. Nowy rząd nie będzie przedstawiać się Sejmowi dla uzyskania wotum zaufania, a twierdzenia budżetu nie pierwszy kwartał 1927 roku. Wobec tego przez przyszłe dwa miesiące rząd premiera Piłsudskiego będzie się cieszył zupełną swobodą. Sejm na przyszłość ograniczy ewną działalność jedynie do zatwierdzenia budżetu.
Premier Piłsudski zamierza w przyszłości, podobnie jak w przeszłości, załatwiać swe sprawy za pośrednictwem obecnego wice-premiera Bartla.
W związku z napadem na posła Zdziechowskiego przez indywidualnych i w mundurze oficerskim, komendant Włochy wszystkich organizacji, by się zajęły wywołaniem uczestników napadu na posła Zdziechowskiego, który został pobity do utraty przytomności, za wygotowanie zwaltonowego przemówienia w imieniu wszystkich partii politycznych, przesłał Marszałek Piłsudski do Sejmowi Rataja, posłowi Zdziechowskiemu wyrazi współczucie.

KAPITAN ORLIŃSKI SZCZĘŚLIWIE WYLĄDOWAŁ W WARSZAWIE

Przebył 14,125 mil z sierżantem Kubiakiem — Premier Bartel udekorował dzielnych lotników

WARSZAWA, 2 października. — Lotnik polskiej armii, kapitan Orliński, ukończył dzisiaj wylądowaniem w Warszawie swój lot okrężny z Warszawy do Tokio w Japonji i z powrotem. Przebył on ogółem poprzez Rosję, Syberję, Japonję i Polskę 14,125 mil. Ostatni etap powrotu z Moskwy do Warszawy, wynoszący 1,060 mil, przebył on bez zatrzymania się w sześciu godzinach i 15 minutach.
Orlińskiemu towarzyszył w tym brawurowym locie sierżant Kubiak. Warszawa przyjęła dzielnych lotników entuzjastycznie. Premier Bartel udekorował kapitana Orlińskiego złotym krzyżem zasługi, natomiast sierżanta Kubiaka srebrnym krzyżem zasługi.
(Jedną z uprzednich depesz, rozesłaną po świecie przez United Press, a pochodząca z rekomunikacji z Polskiej Agencji Radjowej donosiła, że Orliński dokonał przysmyślenia ludowania w Cysielu, na pograniczu mandzursko-mongolskim, wskutek czego aeroplan jego uległ takiemu uszkodzeniu, że Orliński, nie mogąc go naprawić, natadował go na poleg, którym sam również wraca z powrotem do Warszawy. Depesza ta okazała się fałszywą (jak niemal wszystkie co z Berlina pochodzi). Orliński nie mając żadnego poważniejszego wypadku, tym samym aeroplanem, którym wyruszył z Warszawy do Tokio, przybył z powrotem do Warszawy ze stolicy Japońskiej. — P. R.)

POMNIK POLSKIEGO MUZYKA W WIEDNIU

WIEDEN, 2 października. — Na głównym cmentarzu odosłonięty został pomnik Teodora Leszytyckiego, sławnego polskiego muzyka, który był dyrektorem i mierzaniem Wiednia i tam zmarł. Koszt pomnika pokryty został z ofiar Ignacego Padewskiego, który ongi był uczniem Leszytyckiego i licznymi innymi pupilów zmarłego mistrza z Anglii i Ameryki.

Komitet im. J. Piłsudskiego Nr. 1-szy

JUTRO ! JUTRO !
Zebranie w Domu Narodowym, 19-23 St. Marks Place. — Ostatnie wypadki w Polsce, Piłsudski na czele rządu". Na ten temat wygłoszony będzie referat i po nim nastąpi dyskusja.
Gościem Komitetu na zebraniu będzie poseł Rzeczypospolitej ob. Marjan Cieplak, który dopiero co przyjechał z Polski. Początek o godzinie 8-jej wieczór.
Wstęp wolny.
ZARZĄD KOMITETU.

Król i królowa rumuńscy przyjmują panią Wilson
BUKARESZT, 2 października. — Król i królowa rumuńscy przyjęli w sobotę w letniej rezydencji w Sinal panie Wilson i jej brata.

DZISIAJ
3
NIEDZIELA
Październik ma 31 dni!

KALENDARZ

Joachima, ojca N. M. P.

Wypadki Historyczne

W roku 1685 zwycięstwo Sobieskiego pod Wiedniem.

POGODA

Przeglądanie biura meteorologicznego w Washington glosy: Pogoda.

Złoty 19,3 centów amerc. 11,5c
 Dolar 84, portycki płatni 71
 w roku 1940
 Bond 6 1/2 portycki płatni 89
 w roku 1950

RADIO PROGRAM

STACJA WFAP, NEW YORK, 492
 4:00 po południu—8:45 wieczór
 4:00—Muryka kocielna.
 4:00—Orkiestra symfoniczna.
 5:00—Godzina Awtar Kent.
 5:45—Ensemble koncertowe

STACJA WHM, NEW YORK, 360
 12:00 w południe—6:30 wieczór
 12:00—Koncert na organach.
 3:00—Godzina Inaspract.
 5:00—Orkiestra z Roseland
 5:00—Orkiestra Libertygo.

STACJA WJZ, NEW YORK, 455
 6:00 wieczór—8:15 wieczór
 6:00—Trío Soreya.
 7:00—Orkiestra Pennsylvania.
 8:15—Trío Hotelu McAlpina

ST. WBBR, STATION ISLAND, 416
 2:00 po południu—8:00 wieczór
 2:00—Orkiestra Watchover.
 8:00—Ensemble smyczkowe Watchover.

STACJA WAAM, NEWARK, 263
 11:00 wieczór
 11:00—Koncert na organach
 STACJA WJCA, NEW YORK, 341
 8:00 po południu—7:30 wieczór
 8:00—Solista Solowa.
 7:00—Orkiestra McAlpina.
 7:30—Orkiestra Monte Carlo.
 8:00—STACJA WJW, NEW YORK, 282
 8:30 po południu—11:00 wieczór
 8:30—Muryka klasyczna i jazz.
 11:00—Orkiestra Hoepa.

TOWARZYSTWO
„ECHO”
w New Yorku
— urządził —
WSPANIAŁY KONCERT

BAL W SOBOTE
23-go Października
1926 ROKU
w Domu Narodowym
19-23 St. Marks Place
O godzinie 8:30 wieczorem!
NIEBYWAŁY PROGRAM!
wystąpią:
P. MARJA BOGUCKA
Baryton sopran, śpiewaczka o sławnym wokalnym, pięknym głosie i wspaniałym repertuarze artystycznym i amatorskim
MONSIEUR X.
Baryton z wyjątkowo wokalnym wspaniałym, wspaniałym głosem i wspaniałym repertuarze artystycznym i amatorskim
JANINKA MAY
obed młoda, ale niezwykle uśmiechnięta i tańcząca klajczka
Po Koncercie Bal do rana
Doborowa orkiestra.
Bilety rezerwowe nabyć można w restauracji Domu Narodowego i u członków towarzystwa.

OBRAZKI NOWOJORSKIE
CODZIENNE SZKICZE WŁOCZĘGA
ADRES: „WŁOCZĘGA”
c/o „NOWY ŚWIAT”, 24 UNION SQUARE

Zresztą teraz chce do pracy pojsć.
 Ojciec udał się do sierotnica, w którym trójce dzieci przebywa i prusi, aby i czwarcie przyjsć. Chce płacić, jak za tante dzieci. Niestety, odmówiono mu.
 Zwrotić się więc do mnie. Czyżby nie mógł się postarać o przyjęcie jego dziecka do tego sierotnica amerykańskiego.
 Marki nie mają, więc niechaj się przynajmniej razem, wykhowa ja.

THE BROOKLYN SOCIETY
FOR THE
PREVENTION OF CRUELTY TO CHILDREN
ADRIAN VAN BROEKEN, President
RICHARD B. MAYNARD, Treasurer

Mr. Peter P. Dillen, Secretary
24 Union Square, New York, N. Y.
Mr. Carl P. Toiles, Treasurer

108 SCHERMEHORN STREET
BROOKLYN, NEW YORK, September 23, 1926

Mr. Peter P. Dillen, Secretary
24 Union Square, New York, N. Y.
Mr. Carl P. Toiles, Treasurer

THIS MATTER HAS BEEN FULLY INVESTIGATED AND WE HAVE WRITTEN MR. BOGUSKI TO BEG TO STOP HIS BEING IN THE CASE.

PLEASE STOP FOR A MOMENT THANKS FOR YOUR INTEREST IN THE CASE.

THANK YOU VERY MUCH
Edith M. Wainwright
Supt. Adm.

utrzymanie i wracał późno do domu.
 Sasiadki z początku zajęły się nim, później jednak niecierpliwiły się i popychały te dzieci jak... sieroty.
 Aż tu pewnego dnia zajeżdżał samochodem, wysiadł z niego jakiś pan, zabrał ich manatki, pojechał z nimi z ojcem i odjechał zostawiając najstarszego brata w domu.
 Zwiadowca nie do amerykańskiego sierotnica, gdzie tyle dzieci ci przebywa.
 Co później się stało nie wiemy, gdyż bramy tej organizacji są zamknięte. Żyją tam, wychowują się... wspaniale z innymi sierotami.
 Jak z dokumentów widziałem zmieniono im nazwiska na angielskie, zapominając o polskości, wogóle o świecie.
 Czas mijal.
 Ojciec po raz wtóry oenił się, trzymając najstarszego syna przy sobie.
 Ale przybrana matka nie jest matka.

TOWARZYSTWO SPIEWU
HARMONIA
Grupa 800 Zw. Nar. Polskiego w New Yorku
— urządził —
46-TY ROCZNY KONCERT I BAL
połączony
z **WODEWILEM**
przy współudziale polskich artystów.
W SOBOTE
9 Października, 1926
o godzinie 8-cj wieczór
w Domu Narodowym
19-23 St. Marks Place, New York.
Symfoniczna Orkiestra
WSTĘP OD OSOBY \$1.00
W koncercie weźmie udział znakomity artysta śpiewak z Onery „Metropolitan”.

Hojny dar pani Markowskiej dla Ochronki

Każda pani i panna w Greenpoint zna bez wątpienia panią B. Markowską, która prowadzi jedyny polski sklep damskich i dziecięcych pończoch oraz damskiej galanterii przy 90 Nassau ave.
 Onegdaj do Ochronki p. Markowska przysłała dużą paczkę. Kierowniczka ochronki rozpakowała ją i znalazła tam 67 par ciepłych pończoch dla dzieci. Takie dzieci ochronki będą miały całoroczny zapas ciepłych a do tego i modnych pończoch.

Posiedzenie „Ligawek”

We wtorek, dnia 5-go b.m. odbył się w Domu Narodowym przy St. Mark's Place posiedzenie miesięczne Ligi Kobiet, Oddział II w New Yorku.
 Powiadał ważnych spraw: jest o porządku dziennym bardzo wiele przeto obecność wszystkich członkiń konieczna.
 M. Popiel, sek.

Konsul Marynowski wyjechał do Polski

Konsul Marynowski, który dotychczas zastępował konsula generalnego, otrzymał telegraficznie wiadomości, iż jego ojciec zamieszkuje w Warszawie jest poważnie chory, wobec czego otrzymał pozwolenie wyjazdu do kraju na krótki czas i wczoraj o poszedł w Nowy Jork.

Gratulacje!

Wczoraj odbył się w Greenwich, Conn. ślub panny Andzi Przygodzkiej, były współpracowniczką „Nowego Świata”, p. R. L. Morzyckim członkiem Konsulatu Nowojorskiego. Po ślubie odbyło się w domu młodej pary w New Yorku przyjęcie dla gości. Gratulujemy!!!

KTO, CO I GDZIE?

Konferencja strajkujących krawców i ich pracodawców, której celem ma być zakończenie bezrobocia, została zwołana przez delegację obu stron w biurze międzypartijnego prezesa pn. 131 West 13th Street.
 Czy i w jaki sposób strony mają zamiar zakończyć strajk?

RESTAURACJA
Domu Narodowego
w NEW YORKU
19-23 St. Marks Place
WYSMIBENTA
POLSKA KUCHNIA
Smaczne śniadania, obiady i kolacje.
Ceny umiarkowane.
Grzeczna obsługa
MUZYKA — TANCE

AEOLIAN HALL
34 W. 43 St.
PIERWSZY KONCERT — MISCHA ELMAN
KWARTET SMYCZKOWY
Wtorek, wieczorem, 17 października, o 8:30.
Bilety \$1.10 do \$2.75 już na sprzedaży w kasie teatralnej.
CARNEGIE HALL
7th AVENUE i STREET
Jedyny występ w Nowym Yorku
ALEXANDER KOSHETZ
UKRAIŃSKIM NARODOWYM CHOREM
35 głosów.
Solista: Max Pollikoff, skrypcy
Bilety: \$1.10 do \$2.75 — Już na sprzedaży w kasie teatralnej.
Zamawiania listowe do: Block & Epiglot, 33 W. 42 St., New York.

UNION BANK OF THE CO-OPERATIVE SOCIETIES
(BANK ZWIĄZKU SPOŁEK ZAROBKOWYCH)
New York Agency
953 Third Avenue
New York, N. Y.
(Gmach Konsulatu Gen. Rzeczypospolitej)

PRZEKAZY DO POLSKI
PŁATNE W ZŁOTYCH LUB DOLARACH

6w miał być podarowany przez szacha perskiego carowi rosyjskiemu Piotrowi Wielkiemu, który po pewnym czasie dał go cesarzowi Austrii Leopoldowi I.

Pamiętajcie wszyscy, młodzi, starzy, mężowie, kawalerzy, panny i mężatki, że Reduta Czystelników Nowego Świata, na której zostanie wybrana „Królowa Piękności Polek” odbędzie się w 14th Street Armory, w dniu 6-go listopada. A więc do zobaczenia się tam!

J. STUTZ
Reparacja Płoców Piekarskich
Różnego Gatunku
9 EAST AVENUE
Glen Cove, N. Y.

Olbrzymia Sala Balowa
51 Essex St., róg Grand St.
Tel. Brighton 1260
1000 2nd Ave., róg 73rd St., New York

86

biletów zakupiło jedno z mniejszych towarzystw polskich w New Yorku. Wszyscy członkowie, którzy na pikniku tego Towarzystwa głosowali za kandydatką na redutę i KONTEST PIĘKNOŚCI, którzy się odbędzie

6-GO LISTOPADA

pragną oczywiście wyraz z rodzinami widzieć na własne oczy czy najpiękniejsza kandydatka, wybrana na ich pikniku, otrzyma

PIERWSZĄ NAGRODĘ
500 DOLARÓW
NIE W ZŁOCIE — ale w Banknotach Studolarowych

BILETY sprzedawane są obecnie w stacjach ogłoszeniowych „Nowego Świata”, jakoteż w Domach Narodowych i w Administracji „Nowego Świata”.
 Bilety sprzedawane są tylko w ograniczonej ilości i nie będą sprzedawane przy kasie w dniu reduty i kontestu!
 Każda kandydatka zapewne pragnie, aby jej rodzina i przyjaciółki obecne były na balu, który zakończy się może jej triumfem i... nagrodą 500, 250 lub 100 dolarów.
 Na piknikach, na których wybierano kandydatki, były TYSIĄCE OSOB, które dziś zainteresowane są ostatecznym wynikiem kontestu i na REDUTĘ się wybierają.
 RADZIMY przeto już DZISIAJ nabyć bilety w filjach „Nowego Świata” w Domach Narodowych lub w Administracji „Nowego Świata”.

Towarzystwa, które mają zamiar zamówić bilety w większej ilości, proszone są zwrócić się bezpośrednio do Administracji „Nowego Świata”.
 Pragniemy, aby każde Towarzystwo mogło naocznie przekonać się, jak odbędzie się kontest piękności i czy ich kandydatka została wybrana.

REDUTA I KONTEST PIĘKNOŚCI „NOWEGO ŚWIATA”
w sobotę 6-go listopada
w ZBROJOWNI
przy 14-jej ulicy w New Yorku
ORKIESTRA WOJSKOWA Z 25 CZŁONKÓW!!!

CZŁONKOWIE STOWARZYSZENIA MECHANIKÓW POLSKICH!

Do Zjazdu w Detroit pozostaje zaledwie dwa tygodnie. Nadsyłajcie akcje do wymiany. Przechylajcie „prosy”. Żadna akcja nie powinna być stracona.
 Kto nie przysłał natychmiast swej akcji do wymiany i „prosy”, tego głos jako udziałowca na Zjeździe będzie znarowany. Nie zwlekać ani jednej chwili!
 Listy nadsyłać należy
F. Popławski, c/o Nowy Świat, 24 Union Square.

KONCERT
WŁADYSŁAWY MAZEPA
SOLIŚCI NA SKRZYPCACH
w Domu Narodowym
19-23 St. Marks Place, New York

Towarzystwa Śpiewu Lutnia
i symfonicznego
Stowiańskim Trio fortepian, wionczela i skrypcy
Liryczny sopran pani Marja Kozłowska
w **Niedziele 20 października**,
o godzinie 2:30 po południu.
Bilety do nabycia w Sokolin 188 Grand St., Brooklyn.
CENA BILETU 70c i \$1.00
Dojechać tramwajem do Willoughby Avenue górna kolejka do stacji Broadway i Myrtle Ave.

TEATR POLSKI DLA POLSKICH DZIECI

W niedzielę, dnia 10-go października o godzinie 2-jej po południu odbędzie się w Domu Narodowym PIERWSZE W HISTORJI POLONJI NOWOJORSKIEJ PRZEDSTAWIENIE DLA DZIECI.

W artykule o otwarciu sezonu teatralnego w New Yorku zwróciliśmy uwagę członkom Teatru Polskiego, że placówką kulturalną nazwać można tylko instytucję, która rzeczywiście szerzy kulturę, szczególnie kulturę polską i to tam, gdzie jest najbardziej potrzebna.

znakiem świadomości i spełniania obowiązków jest powstanie Polskiego Teatru dla dzieci!!

Dzieci uczęszczające do teatrzyków migawkowych otrzymują tam pokarm bardzo podejrzanej wartości. Placą za to po dziesięć lub piętnaście centów.

Podjęliśmy się zadania urządzenia przedstawień polskich w Domu Narodowym, wystawianie komedijek polskich ze współdziałaniem dzieci. Aktorzy i aktorki starają się być o wyrażną i poprawną wymowę POLSKA, sztuki będą wesołe i odpowiadające poziomowi dzieci. Oprócz tego będą śpiewki i występy magików i akrobatów.

Dzieci abawią się w DOMU POLSKIM.

Dom Narodowy spełni swe ideowe zadanie.

Teatr Polski spełni swą kulturalną misję.

Dzieci polskie nauczą się chodzić do Domu Narodowego po rozrywki.

Nie chcemy sprawy przecenić ani wyolbrzymić. Jesteśmy przekonani, że praca ta konstruktywna i systematyczna dopnie celu.

Celem tym jest zachowanie dzieci w polskości.

Zwracamy się przeto do rodziców, aby raczyli dzieci swe przyprowadzić lub przystać w NIEDZIELE, 10-go

PAZDZIERNIKA przed drugą godziną do DOMU NARODOWEGO.

Przekonania i zapatrywania rodziców w tym wypadku nie powinny odgrywać żadnej roli.

WSZYSTKIE dzieci polskie powinny przyjść na te przedstawienia.

Każde dziecko przyniesie do domu bilet wstępu jako dowód, iż było w teatrze.

Prosimy o pomoc, przekonania, iż Polonia nowojorska i okolica zna wartość i skuteczność tej pracy.

Zwracamy się do zarządców szkół polskich z prośbą o zachęcenie dzieci do przyścia do teatru.

Przedstawienie rozpocznie się PUNKTUALNIE o godzinie 2-jej gdyż o godzinie 4-jej musimy się opacić.

Rodzice, którzy mają zamiar przyjść po swe dzieci, proszone są zgłosić się do Doma Narodowego o godzinie czwartej.

TO I OWO

Serdeczne pozegnanie z katem

August Marcelle, 20-letni, skazany na śmierć morderca z wielkiej sławoty Ewre we Francji, miał być niedawno stracony. W chwili gdy urzędnik więzienny zjawiał się, aby go zabrać, Marcelle salutował się z lokiem na balkonie, uśmiechnął się do dozorców i poprosił, aby śmierć odłożono na godzinę bardziej odpowiednią. Spełniono jego ostatnią prośbę i pozwolono mu się wypisać aż do godziny 3-iej rano.

Wesoły kandydat do gilotyny wyraził jeszcze jedno ostatnie życzenie. Zaprzagnął wypić 2 butelki dobrego szampana, którego mu też przyniesiono. Skamienie wypit wspaniale z widocznym zadowoleniem, potem udzielił się starannie, wysłuchał modlitwy księdza, poprosił o papierosa, zapalił go i paląc pogodził na miejsce stracenia. Zanim położył głowę na gilotynie, wyraził swemu obrocy współczucie, że nie udało mu się dać nowego dowodu adwokackiej sprawności. Następnie żył całą minutę milszego dnia, anieli dziesięć, ponieważ musiał tak długo czekać na niego.

Marcelle umarł ze słowami na ustach: „Do widzenia, Kochany panie kacie!”

Cywilizacja prehistoryczna na Morawach

Nauka o czasach prehistorycznych od czasu czyni nowe odkrycia i nieustannie zdobywa wykazy, że w epokach niezniermie odległych i w okolicach ludnie przedziejowej tworzyli cywilizacyjne zespoły. Ostatnio uczeni czesko - słowacy odkryli w Przedmiesiu na Morawach szczyt cywilizacji, którą 30 tysięcy lat wcześniej od naszych czasów. Ta cywilizacja nosi znamiona pokrewieństwa z tą, której ślady odmalowano we Francji w grotach Magdaleny i Ezyes.

Ludzie z Przemłodnia — mówi prof. Absalon, stali już na wysokim poziomie kultury społeczeństwa.

WAŻNE

Pieniądze złożone do 4-go października i pozostające w naszym Banku do 1-go stycznia, 1927, otrzymają procent za pełne trzy miesiące

Miesięczny procent

Kredytujemy procent pełnego miesiąca od depozytów złożonych do trzeciego dnia roboczego każdego miesiąca, o ile pieniądze pozostaną w banku do końca kwartału.

Procent jest kredytowany i doliczany 1-go stycznia, 1-go kwietnia, 1-go lipca i 1-go października.

\$7,500

mogą być złożone w naszym banku na jednym koncie. Do tej sumy może być dodany narosły procent.

NASZ DEPARTMENT SĄSIEDZKIEJ OBSŁUGI, 130 Bowery jest gotowy do Waszych usług gratis, bez względu na to, czy jesteście naszym deponentem, lub nie, — udzielając porady i pomocy w kwestiach naturalizacji, imigracji, odzyskiwania dla robotników, ubezpieczeń na życie, inwestycji, posiadłości, i w wielu innych sprawach, finansowych, osobistych, lub przemysłowych.

Bowers Savings Bank

130 Bowery Drugie drzwi od Grand Street 110 East 42nd Street Naprzeciwko Grand Central Depot

NEW YORK CITY

OBYDWA BANKI OTWARTE W PONIEDZIAŁKI DO 7-EJ WIECZOREM
Ogólne aktywa przeszło 291,000,000. Depozytariuszów ponad 211,000

NOWOŚĆ! **NOWOŚĆ!**

Poraz pierwszy w Philadelphii!

zostało odegrana w Otwarcie Sezonu przez Związek Teatrów Polskich, wspaniała komedia w 3-ach aktach pod tytułem:

ASZANTKA

(W. PERZYŃSKIEGO)

W NIEDZIELE, 3-GO PAZDZIERNIKA W DOMU POLSKIM

211 Fairmount Avenue

Reżyser: J. KUBIAK Muzyka: E. RYGLEWICZA

UWAGA: — Ze względu na dźwiagłą treść sztuki, która jest zrozumiała tylko dla dorosłych, Komitet prof. Szan. Rodziców, By nie przyprowadzono dzieci do sobi.

POCZĄTEK O GODZ. 8-EJ WIECZOREM

O liczne przybrycie uprasza KOMITET.

ESSEX

robi doniosłe oświadczenie

Kupcy lekkich matych samochodów zyskują wiele, zastanawiając się nad podanymi faktami

Essex jest budowany aby sprostać zapotrzebowaniu na małe samochody o doskonałym i wytrzymałym działaniu. Nigdy nie było w zamierze, aby samochód ten górował w konkurencyjnym polu cen. W rezultacie tego linie i budowa Essex różnią się zasadniczo od przyjętych w innych samochodach sprzedawanych po tej samej lub zbliżonej cenie.

Różnieli różni się od pod względem działania. Można to zauważyć każdego czasu w zwrotności i potężnej jakiej cechują jego biegi przez otwarte drogi w miastach, gdzie jest budowany dla trwałości, oraz zbudowany dla odciążenia matym kosztem jaknajdłuższej obsługi. Przede wszystkim w Essex „6”. Prowadzi go. Zauważycie łatwość operacji, i skonstatujecie, że żaden inny samochód bez względu na cenę nie jedzie łatwiej.

Essex Posiada te dodatnie części samochodowe:

- Brzozy metaliczno-śluzowy opaleniowy motor — Daje większą siłę.
- Front End Timing Chain — Może być dostrawiany w miastach.
- Roller Valve Tappets — Dla długiego i cichego marszu.
- Atomium Alloy Pistons — Dla gładkości i trwałości.
- Kółka z Four Piston Differential.
- Aluminum Transmission Case.
- Oil Lubricated Bearings — Z wyjątkiem dla oleju na smar.
- Diamond Tubular Propeller Shaft.
- Body — mocna, wygodna, i wygodna.
- Przednie koła na szarych waleczkach.
- Walnut Steering Wheel — Może być zastąpiony do każdej pozycji siedzenia.
- Ball Thrust Bearings in Steering Gear — Daje większą trwałość.
- Adjustment in Take Up Wire Spring Obolawki — Daje większą trwałość.
- Tested Crankcase — zapobiega w rozpryskiwaniu oleju.
- Air and Gasoline — wyznaczony w rozdzielaczach.
- Mediator Meters and Meter-Meter — dla kontrolnego górnego systemu.
- Extra Size Chromium Steel Springs — dają większą trwałość.
- Overhaul Brakes — bardzo trwałe.
- Adjustable Front Seats — dla indywidualnej wygody.

\$795 — loco Detroit, plus podatek akcyzowy.

Samochód posiada następujące urządzenia: automatyczne ogniwo tylnie, automatyczny czyszciciel okien, zamek motowy, tylne lustro zewnętrzne, ramy ochronne na radiotorach, licznik samochodowy.

30-Minutowa Jazda Zdobędzie Was

HUDSON MOTOR CAR COMPANY OF NEW YORK, INC.
1771 BROADWAY, AT 57 STREET
ODDZIAŁY:

- BROOKLYN, N. Y. 142 Madison Avenue
- JAMAICA, N. Y. 100 E. 111th Street
- Hempstead, N. Y. 100 E. 111th Street
- Zwiedzającym udzielamy o chwatach Regionalne Polickie Oddziały w każdym z podanych miastek.
- BRONX, N. Y. 274 Grand Concourse
- NEWARK, N. J. 200 E. 11th Street
- PHILADELPHIA, Pa. 100 E. 11th Street
- ROCHESTER, N. Y. 100 E. 11th Street
- WATERBURY, Conn. 100 E. 11th Street
- YONKERS, N. Y. 100 E. 11th Street

Wszystkie oddziały Hudson Motor Car Company są wyposażone w pełny asortyment części zamiennej i narzędzi. W każdym oddziale Hudson Motor Car Company można zobaczyć i przetestować każdy model Hudson Motor Car Company. W każdym oddziale Hudson Motor Car Company można zobaczyć i przetestować każdy model Hudson Motor Car Company.

Okazja Handlowa

Prawdziwa Okazja Kapital Niewymagany

Jesteli posiadacie odpowiednio kwalifikacje i możecie prowadzić własny interes i kierować ludźmi pracującymi pod Waszą, tutaj jest dla Was nadzwyczajna sposobność — sposobność dla ludzi ambicznych.

Dziennie robi się fortunę na transatlantyckich przedsiębiorstwach. Może być to dla Was, zawsze, które wspaniałe realizacje. Wspaniałe kapitały w czasie posiadania ich. Nie ma możliwości ich sprzedawania w żadnym momencie. Jesteście właścicielami i kierownikami. Finansowanie jest łatwe. Przekazujemy wszystkie szczegóły. Wspaniałe perspektywy. Wspaniałe perspektywy. Wspaniałe perspektywy. Wspaniałe perspektywy.

THE LAND & SAVINGS CORP.
1400 Broadway
New York City

niej Umieci obrabiać kamień, kość słoniową i żywkę. Zdolali wytworzyć z tych materiałów broń, klejnoty i przedmioty ozdoby. Znal również konstrukcję wybrań, wreszcie posiadali artystów, wykonujących portrety na kości słoniowej i innych płaszczach. Zdarzało by się, że podobnie jak mieszkańcy i innych plemion, musieli byli do opuszczenia domowych pieleszy zmiąną klimatu i mrozem. Gruba warstwa deli-

każnego, jednolitego namotu bez szerszej i innych zawartości zachowała szczelnie aż do dni na

szych szacowne te szczątki, a od krytyc lich zawodzających profeszowi Absalonowi.

USUWA REUMATYZM

Bóle Wszelkiego Rodzaju

BARUVACOL

Cad Na Bóle
DZIAŁA SZYBKO!!
Nie ma przeciwwskazań

Nowojorski lekarz wyprawi receptę na leki, które nie są w aptekach. Jedyną naturą twórczących markety, które okazały się bezwzględnie skuteczne na Reumatyzm, Lumbago, Neuralgia, Neuritis, Bóle Giółwy — lub wszelkie bóle stawów. Lek jest obecnie otrzymywany publicznym pod nadzorem na Uniwersytecie w New Yorku. Jest to jedyny lek, który działa natychmiast. Właściwość jest to, że nie powoduje żadnych skutków ubocznych. Jest to jedyny lek, który działa natychmiast. Właściwość jest to, że nie powoduje żadnych skutków ubocznych.

UWAGA: Tylko jedna osoba będzie wyślana do Was, jeśli nie będzie w aptekach. Jest to jedyny lek, który działa natychmiast. Właściwość jest to, że nie powoduje żadnych skutków ubocznych.

„ZŁY JAK BOGACZ UMAŁE JAK SZEDZARZ” — jest starem przywołaniem. Jest ono tak prawdziwie interesujące jak było kiedyś. Prześlądajcie życie, kupując ten, na które sobie swobodnie pozwolili nie można, przynajmniej zobowiązań. Wspaniałe życie, kupując ten, na które sobie swobodnie pozwolili nie można, przynajmniej zobowiązań.

Najbardziej bezinteresownym miejscem dla Waszych oszczędności jest polski bank oszczędnościowy — CITIZENS SAVINGS BANK. Wspaniałe życie, kupując ten, na które sobie swobodnie pozwolili nie można, przynajmniej zobowiązań.

Przez całe szesnastolatki stęła lat procent był płacony regularnie deponentom CITIZENS SAVINGS BANKU i obecnie dalsza dywidenda w wysokości 4 proc. w stosunku rocznym została zadeklarowana 1-go października. Pieniądże złożone w dniu lub przed 4-ym październikiem otrzymają procent od stycznia.

Pamiętajcie, jeśli — ocalicie się oszczędzając — podmieć kupując na gotówkę.

CITIZENS SAVINGS BANK

Canal St. & Bowery New York City

REMINGTON CASH REGISTER

ŚLEDZICIE KAŻDĄ SPRZEDAŻ

Co się dzieje z pieniędzmi, które są wydawane w Waszym interesie? Czy możecie być pewni, że stracicie je w całości, przez koniec każdego dnia, miesiąc, i roku?

Prawdopodobnie nie możecie być tego pewni, gdyż Wy albo ktoś inny, wspaniałe się nie jesteście oszczędni, a wówczas tak łatwo stracić, jak łatwo zdobyć. Jest tylko jedna droga, aby zabezpieczyć się przed tym, co może się zdarzyć. Jest tylko jedna droga, aby zabezpieczyć się przed tym, co może się zdarzyć.

Ważniejsze sobie do tego nowoczesny Remington Cash Register. Jest to jedyny, który jest tak wygodny i tak łatwy w obsłudze. Jest to jedyny, który jest tak wygodny i tak łatwy w obsłudze.

Remington Cash Register Co., Inc. jest gotowy do Waszych usług gratis, bez względu na to, czy jesteście naszym deponentem, lub nie, — udzielając porady i pomocy w kwestiach naturalizacji, imigracji, odzyskiwania dla robotników, ubezpieczeń na życie, inwestycji, posiadłości, i w wielu innych sprawach, finansowych, osobistych, lub przemysłowych.

New York
28 Warren Street

Newark, N. J.
100 E. 11th Street

Brooklyn
43 Willoughby Street

Yonkers, N. Y.
485 1/2 Street Broadway

Newark, N. J.
304 Fairfield Avenue

Jersey City, N. J.
48 Montgomery Street

Remington cash registers

Nowy Świat

Published Daily and Sunday by the
NOWY ŚWIAT PUBLISHING CO., INC.

MEMBER A. B. C.

M. F. WERTSCH, Publisher and President
W. B. BLAKEWICK, Editor P. TOLLES, Managing Editor
Biuletyn wydawany przez Spółkę Wydaw. "Nowy Świat", Inc.

Entered as Second Class Matter, March 11st, 1914,
at New York Post Office, New York, N. Y.

Prenumerata na prowincji Rokowca 12.00 Półrocznica 6.00	Subscription rates outside of New York City Daily One Year 12.00 Six Months 6.00
Prenumerata na prowincji Rokowca 12.00 Półrocznica 6.00	Subscription rates outside of New York City Sunday One Year 12.00 Six Months 6.00
Prenumerata w Manhattan i Brooku, włącznie z dostawą Rokowca 12.00 Półrocznica 6.00	Subscription rates Manhattan and Bronx Daily One Year 12.00 Six Months 6.00
W Manhattan i Brooku Rokowca 12.00 Półrocznica 6.00	Manhattan and Bronx Sunday One Year 12.00 Six Months 6.00

MAIN OFFICE

34 Union Square, New York, N. Y.
Telefona, BRUWANT 357

MARSZAŁEK PIŁSUDSKI NA CZELE RZĄDU

Premierem nowego rządu Rzeczypospolitej jest Marszałek Piłsudski.

Wiadomości ta, sądząc z dotychczasowych komentarzy prasy zagranicznej, przyjęta została naogół przychylnie. Zagranica przekonała się w ciągu ostatnich czterech miesięcy, od czasu Przewrotu Majowego, że Marszałek nie ma zamiarów dyktatorskich i nie myśli o „awanturach wojennych”, w stosunku do Niemiec, lub Moskwy. Wobec faktu, że nawet zachęcającą Litwę oświadcza się z uznaniem dla Piłsudskiego, (choćż Litwini nigdy nie mogą strześć, że w roku 1920 Wilno podporządowane im przez bolszewików odebrał), ujęcie steru rządów przez Marszałka witane jest conajmniej z rezerwą.

Dla obcych, sprawa przedstawia się nawet całkiem logicznie i naturalnie. Nie mogli oni zrozumieć, że po wypadkach majowych, Piłsudski usunął się na drugi plan zamiast władzę w swoich rękach utrzymać.

Szczególnie Amerykanie byli poprostu zdumieni. Jakiś — mówili i pisali — Piłsudski urządza zamach stanu, toczy krwawą walkę, odnosi zwycięstwo i skromnie w cień się cofa! Nie chce być ani dyktatorem, ani prezydentem, ani nawet premierem!

Wiekłość publicystów amerykańskich tłumaczyła sobie to niezwykłe zjawisko, nie wdając się w istotę rzeczy, iż Piłsudski nie chce na siebie przyjąć odpowiedzialności, a innych na front wystawia.

Dalsze wypadki wyjaśniły ten publicystom że byli w błędzie. Marszałek nie cofnął się dlatego na drugi plan, żeby się lekko odpowiedzialności, bo tak czy owak zawsze ona na niego spada, ale dlatego, że nie chciał dać najmniejszego pozorów by jego działania miały na celu własne ambicje i jedynie zdobycie władzy.

Taktyka ta okazała się w skutkach pełną mądrości politycznej. W stosunku do zagranicy, postępowanie Marszałka przekonało sceptyków, że ten reklamowany „dyktator”, jest właściwie genialnym obrońcą parlamentaryzmu i bez żadnych „ale”, symbolem Demokracji.

Mniej jednak przychylnie polityka tego rodzaju została przyjęta w Polsce. Zwolennicy i stronnicy Piłsudskiego, oczekiwali, że po zwycięstwie Majowym weźmie on władzę żelazną dłoń, rozpedzi Sejm i będzie rządził absolutnie, kładąc krąg warcholstwa i anarchii.

Pewni byli, że tak się stanie i przeciwnicy. Kiedy rząd Bartla powołany został po Przewrocie Majowym, zapanowało w Polsce ogólne zdumienie i rozczarowanie. Naród agitowany ze wszystkich stron już zaczynał wrożyć, że nie innego go nie oczą, jego dyktator. Zawód nie był przyjętym. Powoli jednak zapalenie dyktatorskie ustępowało. Zaczęła się ogólna poprawa gospodarcza i polityczna i jeżeli chodzi o naród, ten zrozumiał, że tak właśnie jak się dzieje jest dobrze i że Piłsudski jak zwykle ma rację.

Leż nie pogodził się z faktem Sejmu. Ten Sejm, który dzisiaj po czterech latach burzliwego swego żywota, PRZESTAŁ BYĆ NAPRAWĘ REPREZENTACJĄ NARODU, wraz z rozpoczęciem sesji jesiennej, rozpoczął z rządem Bartla walkę. Rzecz prosta, iż walka ta pośrednio wymierzona została przeciw Piłsudskiemu.

Nikt nie powie, że rząd Bartla robił wszystko bez błędów. Niema, nie było i nie będzie takiego rządu na świecie. Ale tutaj nie chodziło przeciwnikom, czy ten rząd dobrze, czy źle rządzi. Poprostu postanowili go obalić, bo Sejm polski obrabiał sobie za główne i najmilższe zajęcie obalanie gabinetów.

Mógł prezydent Mościcki Sejm rozwiązać. Dlaczego tego nie uczynił, o tem się wkrótce dowiemy, a może i nie dowiemy. Musiał mieć powody, dlaczego żywota tego kłó-

twiłego zebrań, dekretem nie zakończył. Przypuszczalnie, tak Marszałek, jak przzydent i Bartel przyszli do przekonania, że w tej chwili, kiedy namiętność gromadzą się wrogie siły, przeciw Polsce, nowe wybory, niewątpliwie połączone z ekscytacją partijnymi nie by pożyteczne nie przyniosły państwu.

Ale jeżeli ustępuje rząd Bartla w takiej sytuacji, nowy rząd musi mieć większy autorytet, który i zagranicą i w kraju wywoła wrażenie dodatnie i wzbudzi do siebie zaufanie. Któż ten autorytet może mieć większy niż Marszałek Piłsudski.

Jako premier, przyjmując na siebie pełną i oficjalną odpowiedzialność za rząd nad państwem. Jeśli nie zadowolony tych, którzy koniecznie pragnęli widzieć go dyktatorem, to jednak uspokoi wszystkich domagających się ażeby zwycięzca w rewolucji majowej, stał na czele rządu Rzeczypospolitej.

Co innego, gdy przed Sejmem stawał Bartel, a co innego gdy stanie przed nim Marszałek Piłsudski.

Stalo się dobrze. Nadszedł czas, jak zaznacza jedno z pism nowojorskich, że „mocny człowiek” musiał stanąć na czele, tam gdzie jest jego właściwe miejsce i pewną dłońią ująć rządy w Polsce.

wb.

CYNICZNA KOMEDIA

Posel Miedzianki podaje w „Głosie Prawdy” wychodzących w Warszawie niezmiernie zabawny przykład idiotycznej walki, jaką toczy prawica przeciwko Marszałkowi Piłsudskiemu:

„Któs puścił pogłoskę o rzekomej usłudze gen. Piskora. Ze stanowiska szefa sztabu generalnego. Stąd wniosek: generał Piskor nie podoba się Marszałkowi Piłsudskiemu, a jeżeli się nie podoba, to trzeba go pochwalnić, trzeba mu zrobić „narodową” reklamę. Pisze więc „Gazeta Poranna Warszawska”:

„General Piskor w czasie krótkiego swego urzędowania zdolał sobie zaskarbić szacunek nawet u przeciwników; jego bezwzględna bezstronność, dbałość o rzeczowe potrzeby armii i kierowanie się li tylko względem na dobro wojska, stało się tego przyczyną, ale to właśnie sprawiło, że gen. Piskor ma zostać usunięty. Przy dzisiejszym stanie niema miejsca na ludzi fachowych i bezstronnych”.

Na to posel Miedzianki:

„Słuchajcie legionistów! Słuchajcie Brygadę! Piskor, stary strzelec lwowski, i Brygada od początku do końca, (notoryczny piludczyk, który nigdy w żadnej armii zbiorczej nie miał, zaszczytu służyć, promowany zostaje na fachowca! Na bezstronnego! „Kieruje się li tylko względem na dobro wojska, abo o rzeczowe potrzeby armii”. Nie jest młodzieńcem, dyblentem, pretorianinem, żydem, masonem i socjalistą. Słuchajcie i ucieście się! Rozumiecie teraz, jak łatwo zdobyć uznanie narodu. Jedną fałszywą, głupią plotkę niech każdy z was puści o sobie, że gotów jest zdradzić Komendanta, albo popobiec, że już przestał go słuchać, odrzuca gotową cudowną kwalifikację, patent na fachowca i bezstronność”.

Słusznie tedy, podnosząc fakt z gen. Piskorem, który nie był nigdy usunięty, a wiadomo wysnana została przez endeków z palca, prasa postępową w kraju zaznacza, że zaślępnia nienawistną do Piłsudskiego prawica sama siebie demaskuje i polikuje.

Nie po raz zresztą to pierwszy i ostatni.

ATAK NA „HRABIEGO”

„Dziennik dla Wszystkich” w Buffalo, pisze:

„Czytaliśmy niedawno w pismach prosiowych artykuły opisyujące o „narodowej” pracy „hrabiego” Niezychowskiego, który miał odebrać od rządu amerykańskiego okazy dla Polskiej Żegligi. Jednakże na przeprowadzenie tego biznesu patryjotyczny hrabia potrzebował jeszcze więcej pieniędzy od poszkodowanych akcjonariuszy. Apelowali więc prośbami do patryjotyzmu polskiego wychodzący o nowe dolary.

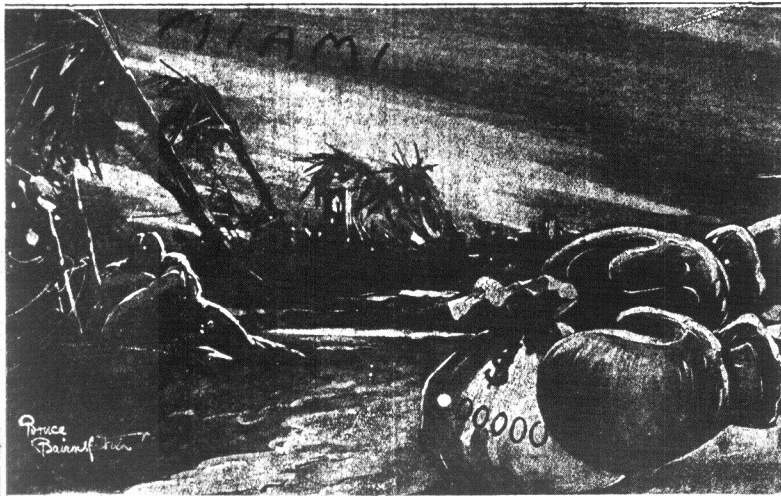
Ochcąc te same prośwoki stwierdzić, że wiadomo niepoehelne rzeczy o Alfreddie Niezychowskim, uchodzącym w Ameryce za hrabiego i zajmującym się tak gwałtownie losami upadłej Żegligi Polsko-Amerykańskiej. Wiedzieli, że z tego biznesu nie będzie.

Jeżeliś trzymanym w tajemnicy działalności patryjoty od rozmaitych prywatnych celów. I dopiero teraz ujawniono całą sprawę, aby zniechęcić się na przeciwników politycznych. Oto patryjotizm!”

O akcji p. Niezychowskiego, pisaliśmy zaszczep z rezerwą i znakiem zapytania. W swoim czasie nawet otwarcie popetliśmy ją jako zawieranie ludziom głowy i zwyczajne nagłanie. Ale hubung dzięki pewnym pismom „prosiowym” i musimy zaznaczyć że nie tylko „prosiowym”, do niedawna się na powierzchni utrzymują.

Macherzy od Żegligi Polsko-Amerykańskiej pragnęli jak najdłuższe zachować złudzenie poszkodowanych udziałowców, że korporacja jeszcze nie zbankrutowała i że można ją uratować za marne paręset tysięcy dolarów... „Hrabia” Niezychowski jest teraz niepo- trzebny. Robotę swoją zrobił, więc idzie precz.

CO WAŻNIEJSZE? RUINA LUDZKICH GNIAZD CZY BÓJKA TRUTNIÓW?

Żywiotowa klęska na Florydy, w której poginęły setki ludzi, a tysiące straciły dach nad głową, szalony huragan, jakiego nie pamiętają najstarsi ludzie a i najstarsze drzewa, ledwie obecnie pokotem, choć tak długo opierały się wichrom z morza — niczem jest w porównaniu do „wstrząsania amysłów”, jakie wywołała bójka publiczna Dempsey'a z Tunney'em o „bokserski szampionat światowy ciężkiej wagi.” To bardziej jakoś wytręciło z równowagi przeciętną a nawet i nie przeciętnych obywateli. Władce się domy w Miami nie narobili tyle hałasu, co zwalenie się Dempsey'a z piedestału sławy i potęgi. Świadczy o tem i sumy pieniężne.

Fundusz na ofiary katastrofy nie rosne tak szybko, jak rosły zakłady i wydatki z okazji filadelfijskiej hecy bokserskiej. Świadomi rzeczy obliczają, że „poszło na to” z dziesięć milionów dolarów. A ile „pójdzie na tamto?” Do tego pytania „dorysował” ilustrację powyższą znakomity ilustrator angielski Bruce Bairnsfather, o którym mówiono podczas wojny, że każdy jego rysunek „wart jest dwóch dywizyj żołnierzy.” Istotnie trudno o głębszy sarkazm, niż ten, jaki bież z tej karty, z tych polamanych palm, złamanych istnień i z tych mocnych pięści, sięgających po złoto. Bo przecież nawet nie o laury tu idzie, ale o złoto, o dolary, o czarującą wysokość tych zarobków hultajskich...

MAŁE RZECZY

Na zjeździe komitetów wykończonych Rotary Klubów, odbywającym się obecnie w Atlantic City, kierownik biura pora dla młodzieży istniejącego przy Curtis Publishing Company, p. Charles W. Beeching oświadczył, że tegi „bulwy” (będący odpowiednikiem tak zwanego „andruda” z nad Wisły) umiętają „narzucą swą woli słabszym od siebie u licznikom stanowią bogaty materiał na drzielnego i politycznego „działacza” i go polikowują nim odpowiednio zanim wejździe na śliską drogę występku. Przedaje bokserski awanturników tego typu daje mu naturalną przewagę nad osobnikami słabszego więc ostatniego gatunku i z chłopców tego typu rekrutują się dzielnicy organizatorzy i energiczni kierownicy innych w różnych dziedzinach pracy. „Prowodyrzy” wyrastają na przewodników. Wącej w nich twój złych ale i dobrych możliwości niż w chłopcach łatwiej ulegających, wpływom, mniej „buźniczych” i dlatego tylko mniej „rozwydronzonych”. Jeżeli idzie o racjonalną hodowlę przyszłych super-biznesmanów, to wywodom pana Beeching'a nie podoba odmówić su szności.

Niemaló kłopotu miały wczoraj policjanci siły New Yorku z poskromieniem wściekłej morfini stki, której blondynki małego wzrostu, która po rozbiciu szkliska szyb sklepowych na 44-ej ulicy dała się wprawdzie zaareztować pod warunkiem, że dostanie morfiny, ale gdy ta obietnica — cackanka nie sprawdziła się w cyrkuie, taksa tam wyprawa „scenkę”, że dziesięciu tegich policjantów nie mogło jej uspokoić. Dopiero dwunastu po licjantom udało się to „pokrozić i zmieścić złończy”. Wzrętkie próby by zdjąć odpięty z palców dzielnicy morfiniści szpilę jednak na niczern.

Księżna Sofje Charlotte, żona księcia Eitel Hohenzollerna, drugiego syna cesarza, tak gwałtownie zapaliła się w czerdziejstwie siódmej wiosnie żywota do srebrnego ekranu, że nie tylko niemieccy dyrektory wytwórni filmowych ale i jej wysoce urodzony małżonek spora z nią mająją kłopotu. Ten ostatni zdecydował się ostatecznie na zerwanie z nią więzów małżeńskich po dwudziestu latach już i dawniej zresztą niezbyt zgodnego pożycia. Motywem rozwodowym jest despek, jak, przyniosła kafemu ro-

dwóch doktor wziętym w Tombs już dawniej posadził o krytycznik. Sędzia Rosalski stwierdził jednak że otrzymany sąd podobne odpowiedzi na powyższe pytania od inteligentnych i wykształconych pedagogów. Jeżeli tak jest to dawać się trudno, że i młodzież tapie się czasem na takie „hyski”.

Uwaci uczeni szwajcarscy, Dr. Kolvoiter i Dr. Deessals, od miesiaca mieszkający w namiocie na górze szczytu, na wysokości 13465 stóp nad poziomem morza w celu obserwacji astronomicznych — stwierdzili że niektóre grupy

gwiazd wysyłają promienie znacznia bardziej radioaktywne, niż wszystkie znane dotąd. Uczenci nie wątpią że z czasem nauka potrafi zuytkować te promienie w celach przyrodzodawczych i leczniczych, ale obserwowane przez nich gwiazdozbiory świecą tylko, ale nie grzeją, i z powodu niemożności chłódów w promienicznym obserwatorium uczelni musieliby przerwać swe prace do przyszłej wiosny i przenieść się do Interlaken.

Wład. Zieliński.

Już można nabywać bilety na wielką Redutę Czytelników Nowego świata.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

Wład. Zieliński.

NIEDZIELNY DODATEK NAUKOWY

PRZYPISUJĄ CZŁOWIEKOWI JEDENAŚCIE ZMYŚŁÓW

Naszych pięć zmysłów w ciągu czasu rozwinęło się w jedenaste. Powiada doktor Józef Loebel, wybitny specjalista czeski, który sądzi, że ten rozwój jest skutkiem powolnego rozróżniczkowania. Zupełnie tak samo, jak rozdzielenie powietrza atmosferycznego na tlen i azot, zmuszeni byliśmy za naltować zmysł dotyku, „czucia”. Jasnem było, że nie może to być ten sam zmysł, którym od czujemy, co jest ciepłe i zimne, a co jest lekkie lub ciężkie. Jesteśmy świadomi tego co nas otacza, tego że wokół czujemy ciepło, wielobarwne wonne otoczenie, tyko w skutek wplywu, jaki ono wywiera na nasze zmysły, ponieważ zmysły dyktują na sze pojęcia, nasze zrozumienie świata zewnętrznego. Lecz zarazem nie wolno o tem zapominać, że nasze zmysły ograniczają poznanie tego co nas otacza. Zjawiska takie, dla których pojęcia brak nam zmysłów, narzędzi, aparatów rekordujących i rejestrujących, pozostają dla nas nieznanne chociażby ich istnienie było niewiedzieć jak prawdziwe.

Nie posiadamy specjalnego zmysłu dla wyczuca elektryczności. Nic w naszym ciele nie mówi nam o tem, że napięcie powietrza wzrasta o 10 volt na każdą metr wysokości, i że ten wzrost wynosi sto tysięcy volt tam gdzie dosięga warstw powietrza cięży jedna na drugiej. Dopiero wtedy gdy napięcie staje się tak wielkiem, że musi się równoważyć za pomocą elektrycznego wyładowania, to jest przez błyskanie, dopiero wtedy uświadaminamy sobie to napięcie — za pomocą naszego wzroku.

Zmysł dla każdego wrażenia

Nie może być wrażenia bez od powiedniego aparatu. Ale każdy zmysł zdolny jest udzielać wrażenia tyko jednego gatunku. Na przykład, bez względu na to, czy nasz nerw oczny otrzymuje wrażenie od bliskiu, udzielać elektryczności, umie on tyko jedno wrażenie — podać dalej wrażenie światła. Każde wrażenie jest wytworem i skutkiem pewnego szczególnego zmysłu, musimy te mieć tyko zmysłów, ile mamy wrażeń. Na pierwszy rzut oka, powiada doktor Loebel, wyda się to bezdennym zamętem, ponieważ ilość wrażeń jakie odnosiemy, jest nieskończenie wielka. Złożone wrażenia musimy otóż rozróżać na ich składniki. Tak tedy możemy poznać wrażenia najlżejszych bodźców (licze cream) na zapach, smak i oddziaływanie na zimno. Wszystkie proste czynniki elementarne, niezłożone, wrażenia mogą być ułożone w kilka grup. Pomiedzy temi grupami zachodzi tyko różnica co do stopnia albo odcienia wrażeń. Rozróżzone drgania eteru poznajemy jako barwę z jej odcieniami. Grubsze drgania powietrza poznajemy jako dźwięki rozróżniane według swej siły.

Rozbór zmysłu „czucia”

Zmysły chemiczne, jakoto powonienie i smak, są nieco bardziej skomplikowane. Ale i tu doktor Loebel rozróżnia grupy połączoną z sobą pośrednimi tyko mianami. Umieć smakować w tym zakresie kategorii słodkiego, kwaśnego, gorzkiego i słonego, oraz smaków pozostających pomiędzy nimi lub ich mieszaniem.

HOLLUB'S PHYSIO-THERAPEUTIC TREATMENT PARLOR
Zdrowie Jest Waszym Najdroższym Skarbem
 Specjalne i Elektryczne Maszyny, Złoty, Srebrny, Długo, skuteczny, wyjątkowo, Medyczna gimnastyka, Lavatory, wszelkie zabiegi, leczenia, najnowsze metody, Przynajmniej poradź zdrowie dla siebie. Obecnie lekarz, doktor.
 Tel. Windsor 0000
 Godziny: 9-12, 1-4, 4-8 (Dnia 5-9-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-

OD VENIZELOSA DO KONDURIOTISA

Ateny — Historia się powtarza. A dlatego okoliczność, że rewolucja, która stworzyła w Grecji mocnego dyktatora Pangalosa, sama go znów obaliła, nikogo zbytnio nie dziwi. Narody przyzwyczajone się traktować zmianę jako coś stałego, przyzwyczają się do tego specjalnie w Grecji, a dlatego wiadomość o upadku potężnego dyktatora przyjęła tu dość apatycznie. Dla mieszkańców Grecji są przewroty polityczne zjawiskiem codziennym. — Zrezygnacja grecka optima publiczna okazuje w sprawach politycznych znaczną obojętność, a całą swą uwagę poświęca kwestii śmaccy, gospodarce, popierając przytem każdego, kto dąży do realizacji hasła uzdrowienia ekonomicznego.

W historii Grecji domagał się bardzo rolę odgrywa rok 1909, kiedy to na widownię polityczną wyszła Venizelos. Do wybuchu wojny światowej kierował Venizelos z powodzeniem losami Grecji. Kiedy w roku 1915 powstała w Grecji kwestja przyłączenia się

do państw koalicyjnych, zaryzykował się pierwsze nieporozumienia między królami Konstantynem a Venizelosem. Król, berzący się zwolennik mocarstw centralnych, wypowiedział się przez wzgląd na położenie geograficzne Grecji za zachowaniem neutralności, nie haćcać na to, iż w myśl traktatu grecko-serbskiego zobowiązana była Grecja stanąć po stronie Serbji. Venizelos natomiast, będący, jak wiadomo, zwolennikiem państw koalicyjnych, ogłosił mobilizację. Wypowiedzenie wojny mocarstwom centralnym zostało jednak unieważnione przez króla, który rozpuścił parlament i rozpoznał nowe wybory.

Wybory te przyniosły zwycięstwo Venizelosi, który jednak i nadal nie mógł zrealizować swoich planów, gdyż król Konstantyn zarządził ponowne rozpuszczenie parlamentu. Wybory, które teraz nastąpiły, wypadły dla Venizelosa nieomyślnie, wobec czego wia- dzę ujął w swe ręce zwolennicy króla. Venizelos jednak nie dał za wygraną. W roku 1916

General Condylis, nowy dyktator Grecji

zorganizował wraz z generałem Konduriotisem powstanie w Sa-

lonkach. Od tej chwili słoń w Grecji otwarcie przeciwko sobie dwa obozy: venizelowski i zwolenników króla. Sytuacja zaważała się z dnia na dzień bardziej naprężona, jednakże do otwartej walki narazie nie doszło. W roku 1917 pod presją państw zachodnich abdykował król Konstantyn. U steru nauw państwowego stał znowu Venizelos, który jednak w roku 1920 przez wzgląd na niepowodzenia polityki greckiej w Azji Mniejszej, zmuszony jest ustąpić. Po rezygnacji Venizelosa, który opuścił Grecję, powrócił król Aten król Konstantyn. Powrócił król, który już zawsze sympatyzował z Niemcami, wywołał izolację Grecji w stosunku do państw koalicyjnych i przyczynił się do pogorszenia sytuacji w Azji Mniejszej. Wskutek zupełnej demoralizacji armji greckiej, dochodzi do rewolucji wojskowej, a król Konstantyn zmuszony jest opuścić ojczyznę. Udał się na Syceję, gdzie też wkrótce zmarł. W roku 1922 występuje po raz pierwszy na arenę polityczną

Pangalos w charakterze ministra spraw wojskowych. Jednym z jego pierwszych czynów było podpisanie wyroku śmierci, na mocy którego stracono 4 ministrów i głównodowodzącego armji grecką w Azji Mniejszej. Oficerski, komitet rewolucyjny rozpoznał we wybory do parlamentu, w rezultacie których utworzony został rząd parlamentarny z Pananastasiusem na czele. Nowy gabinet długo się jednak nie utrzymał. — W Grecji następuje okres stałych kryzysów rządowych, który trwa aż do roku 1925, kiedy to Pangalos ogłosił się dyktatorem. Nowy dyktator był jednak zbyt słaby, by móc przeprowadzić gospodarczą i polityczną konsolidację kraju. Ostatnio nosił się on z zamiarem powołania rządu parlamentarnego, do czego już jednak nie doszło. W tych dniach zbierano naród grecki obalił znowu widzonego dyktatora. Jak ukazał tuja się obecnie stosunki w Grecji, i jaki los spotka Pangalosa, które są przedmiotem opisu bibli-

Pani Priscilla Whelan uroczona młodo swego męża, diopsi Lindy Peel, aktorki, która podczas nieobecności Priscilly przejąłją wakacje na Catalina Island, stała się damą serca. Jej męża. Pani Whelan wytoczyła proces aktorki i domaga się odszkodowania w postaci 100,000 dolarów za kradzież młodości.

Miasta które ukryte są pod ziemią

Olejce Duffy, kapelan 69-go pułku podczas wojny światowej i stary znajomy Tunnera, jest podobno jak i obcy szamponem górnym zwolennikiem objawia się po pytaniu co w dziedzinie wyszukany tekstonek nosi nazwę sportu boksera. Obaj stary znajomi stoją przed domem nowego szampona

1,500 gobelinów króla hiszpańskiego

Z Madrytu nadchodzi wiadomość, że najpiękniejszy i największy zbiór gobelinów, zostanie po raz pierwszy wystawiony na widok publiczny. Poszczególne sztuki pożyczane były już nieraz na wystawy do Holandji, Anglii i Francji, ale skarbów tych w całości jeszcze nigdy nie pokazano publicznie. Chodzi tu o kolekcję gobelinów, należąca do hiszpańskiego króla Alfonsa. Wartość tego zbioru uważają za równą wartości materialnej całego muzeum Prado. Obecnie gabinet, te, ukrywane przed ludźmi przez długi czas w królewskich zamkach, mają być stale dostępne dla publiczności, jako osobny oddział muzealny na zamku w Aranjuez.

Kolekcja gobelinów króla hiszpańskiego obejmuje 1,500 sztuk

wybitnej wartości artystycznej, w XIV i XV stuleciu najpiękniejsze wyroby z Arrass i Tournai szły na dwór hiszpański, jak również z Brukseli i potem z Paryża. Bogato prezentowana jest produkcja burgundzka, jak również gobeliny włoskie i holenderskie. Karol V, który był wielkim zwolennikiem gobelinów, polecał największym ówczesnym mistrzom tej sztuki uwiecznianie swych wia- snych czynów i historii swej epoki na gobelinach.

Gdzieś tam idą plugi wo- i- li pod kółka drzewa umarłe miasta. Dopiero ślepy traf ujawnia niekiedy to, co śni przez wieki pod powłoką ziemską. Rzeka wy- stępuje ze swego łóżka, rozlewa się szeroko wokół, pokrywa nową warstwą szlamu zamarte skłębione fale wydrążają głęboki otwór i po odpychnięciu wody od- stania się widok na płycę grobow- ca... Tak odkryto w Karyntji sta- re rzymskie miasto Aguntum. Albo: kopie się studnię i nagle pięć metrów pod ziemią znajdu- je się... wejście do domu! Tak odkryto Herkulanum. Albo: na łąkach nad Dunajem zapada się nagłe orzacy kmiotek wraz z ko- niem w głębie i — jak się po- tem okazuje — chłop wraz ze szkapą wpadł do „oficerskiego kasyna” starego rzymskiego obo- zu warownego.

Właśnie dochodzą wiadomości o sposobie, w jaki odkryty został koło miejscowości Eining nad Dunajem oboz warowny Abusina. Znany był ze starych map, ale nie znano dokładnie miejsca, gdzie się znajduje.

Do wioski Einling przybył no- wy proboszcz. Poskarżyli się mu chłopi, że na ich polach są „pla- my”, na których zboża zupełnie się nie udają. „Plamy” te są roz- siane z dziwną regularnością; prowadnie stanowią prostokąty, rzadziej kwadraty, niekiedy nara- wią kształt koła lub półkola. Nowy proboszcz postawił odrazu diagnozę tej choroby roli: god- nie są muru lub prastare potę- cja. Diagnoza okazała się trafną. Poczęto wykopywać głęboki o- twór i natknęto się na cegły, na których wypalony był znak rzy- skiej kohorty: Abusina, oddawa- na poszukiwany oboz warowny rzymski, był odkryty. Teraz do- piero poczęli chłopi rozpowiada- ć, że już dawna znajdowali na swych polach kamienie, odłam- ki naczyń glinianych, monety, któ- re raz w tygodniu do puszek w kościele lub też wręczali po- borcy podatkowemu, który oczy- liście zamiast groszków chę-

nie brał srebrne pieniądze z przed 1700 laty.

W ten sposób przypadkowo do- konano się najłatwiejsze odkrycie jeszcze jednego naddunajskiego „castellum” z czasów zamierzch- lych.

Wogóle odbywa się w roku bie- żącym gorączkowa praca, zmie- rzająca do wydarcia ziemi utajo- nych w niej pozostałości przed- historycznych. O dotychczasowy- ch wynikach wykopalisk tego rocznych mamy szereg relacji, z których podajemy najbardziej in- teresujące. I tak:

W Babilonii dokonano właśnie bardzo ważnego odkrycia. Bogacz amerykański, Captain Mar- shall Field, dostarczył funduszy na przeszkunicie zwału ziemi w miejscowości El Ahmer, tam- gdzie znajdowało się starożytno- fonskie Kish. Naukowym kiero- wnikiem ekspedycji był amery- kański asyriolog, profesor uniwer- sytetu w Oksfordzie Langdon. W r. 1911 kopali tu już Francuzi i na polu ruin miasta Hamurabi'e- go, znajdującem się na zachód od El Ahmer, znaleźli cenne teksty religijne i matematyczne.

Obecnie Amerykanie gruntownie przekopali całą okolicę. Prócz rozlicznych tekstów — między- innymi znalazła się również hi- storia tej okolicy — wydobyli przepysze wazy różnego kształ- tu i wielkości, przedmioty arty- styczne, sporządzone z metalu i kości słoniowej. Te wykopaliska, ilustrujące najdawniejsze dzieje Babilonii, zostaną niebawem op- sane w dziele, które ma wydać muzeum fundacji Fielda w Chi- cago.

O bardzo interesujących wyko- paliskach donoszą z Egiptu. Do- tyczą one czasów, w których żył król — kacerz, Chuenaten. Jego reformy religijne stanowią wprost rewolucję w świecie egip- skim. Dlatego też ładna postać w historii Egiptu nie stała się przedmiotem takiego zaintereso- wania badaczy historycznych, jak właśnie on. Dotychczas sądzono z wykopalisk, znalezionych w je- go rezydencji Tell - Amarna. Lecz

już w roku 1925 francuskie ekspedycje naukowe odkryły w świą- tyni Ammona w miejscowości Karak twierdę statuy tego króla. Tegocznica zaś praca wydobyla na powierzchni z pod ziemi sześć dalszych rzeźb, a równocze- śnie i świątynię, na której pod- wórz rzeźby te stały. Świątynia ta poświęcona była kultowi boga Ammon Re. W najbliż- szych tygodniach kopanie ma być ukończone i jak francuscy badacze się spodziewają, ujawni- e ma dalsze, wprost „sensacyjne” przyniknąć do okresu, w którym żył egipski kacerz na tronie, król Chuepaten.

Lecz najbardziej interesujące są tegocześnie wykopaliska, dokona- ne w Palestynie. Jest to rzeczą zrozumiail, że w Palestynie śledzi się ślady przeszłości z bi- blii w reku, podobnie jak, Schile- man zrekonstruował Troję wedle pieśni Homera. Ale historia kra- ju Kanaan nie rozpoczyna się z osiedleniem plemion izraelskich. Również i w stuleciach, w któ- rych kraj ten był widownią wy- padków, opisanych w biblii, po- dlegał on poważnym wpływom sąsiednich państw. Był na teren- nie ekspansji i wcięczych spo- tkiw między izraem, moczarswa- mi, które na polach Kanaan zna- gały się o władzę, a mianowicie Egipcjanami z południa, Hetyta- mi z północy i wladcami z nad Eufratu i Tygrysu, Babilończyka- mi, idącymi od wschodu. To też relacje biblijne zawierają tylko wynek historii tego kraju. Obec- nie wykopaliska uzupełniają dzieje, nie ujawnione na ksiągach biblii.

Szereg uwarstwień w dzie- jach Palestyny wykazują też wy- niki badań podziemnych, przepro- wadzone w Beth - Sean przez ekspedycję, urządzoną przez uni- wersytet w Filadelfji. Ujawniły one przetrzoną świątynię Astar- ty, która w rozmaitych okresach była przebudowana i odnawiana. Każda taka rekonstrukcja, doko- nana w prahistorycznych czas- ch, zdradza nam teraz różne fa-

lity kultury, które przez kraj prze- pływały. Najstarsza część świą- tyni pochodzi z czasu, w którym najwidoczniejsze są wpływy egip- skie. Dalej widać wpływy staro- babilońskie, potem hetyckie, wreszcie egipskie. Okazuje się z tych wykopalisk, jak rozmaita by- ła mieszanina kultur, którym Pa- lestyna podlegała, zanim skryta- lizowały się w niej te stosunki, które są przedmiotem opisu bib- lji.

Ostatnie wreszcie dociekania wykopaliskowe przedsięwzięte są obecnie przez rząd turecki. Do- tyczą one świątyni Augusta w Angorie i świątyni Zeusa w Ai- zanoi. Przeprowadzą je z pole- ceniami rządu tureckiego instytut ar- cheologiczny w Berlinie, którego delegatem jest profesor Dhmel Kranker. Najbardziej interesująca jest świątynia poświęcona kultowi Zeusa. Starożytna miejscowość Aizanoi znajduje się w Frygji i zwie się dziś Candarhariss. Już w r. 1824 Earl of Ashburnham od-

szouli tu olbrzymie ruiny, miesz- czące teatr, stadion, dwa mosty, a przedewszystkiem świątynię Zeusa. Potem badacze francus- cy, jak Texier, Lebas zajmowa- li się wszechstronnie temi mia- mi, szwedzki fotograf Bergem porobił szereg odbitek, a w roku zeszłym Anglik Cox odkrywał wszystkie napisy na kolumnach. Obecnie prof. Krenker ma dokó- nić dzieło i dokończyć resztę tych berceanych skarbów archi- tekturny starożytnej. Świątynia Zeusa bowiem jest obok Erech- tjonu Otawskiego najlepiej ut- rzymaną jónską budowlą, pozosta- łą ze starożytności. Jeszcze 16 filarów zdołało się oprzeć nie- szczęśliwemu wpływowi czasu i utrzymać się w całości. Napisy na ścianach pochodzą z 2 stule- cia po Chr., natomiast same ście- ny dowodzą, iż budowano je w erze przedchrześcijańskiej. Wła- śnie ta kwestja ma być rozstrzygnię- ta przez ekspedycję, finansowaną przez rząd turecki.

„NIE ZABIJAJ!”

ILJA ERENBERG

Powiadano jasno i zwięźle- „nie zabijaj”. Tak mówi przy- kazanie boskie, tak mówi ziem- ska mądrość, tak mówi i ludzkie sumienie. Gdy się przekroczy tę granicę, da wszystkich ostrzeż- ną granicę, niema już więcej przeszkód ani wahań, droga jest wolna.

Daje się chłopcu dziecinną strzelbę i poucza go w szkołach o masowych mordach, jako o przykłady godnym naśladowa- nia. Najpierw chłopiec bawi się, a potem rąbie i kłuje żywych lu- dzi. „Święta wojna” — czyż nie powtarzali tych bezmyślnych słów opaci i filozofowie, dyploma- ci i poeci? Tylko w starej księdze, niezatarty nicem, i gdzież jeszcze w głębi duszy ka- kiego z nas, niedziawiony jeszcze ostatecznie, żywie zakaz: „nie zabijaj”.

We wszystkich roztrząsaniach na temat okrucieństwa na wojnie

tkwi wielki fałsz. Nie wolno sto- pniać zła: zło wielkie, powrze- dzie i małe. Nie wolno sporząd- zać dwunastokółek i na hasł- kich konferencjach wylizywać, w jaki sposób można zabić ludzi, a w jaki nie można. Wojna to nie jest rodzaj państwowej insty- tucji, to jest wyjądkowemu gnie- wu, złości, szaleństwa, które nie mają granic i nie podporządkują- się paragrafom ustaw. Wojna — to chaos. Okrucieństwo i mi- losierdzie na wojnie — to nie- skłębione wysokie lub niskie kul- tury, to przywyły i odpyły na- miętności, stadium choroby, sto- pnień udziału człowieka w ogó- lnem szaleństwie. Póki to jest żołnierz — żołnierz drugiej sek- cji pierwszej kompanii, a nie wo- jownik Polzaj ze swego Levan — on jest okrutny, on nie może być in- ny.

W pułkach istnieją specjalne gromady „uprzątczy”. Pierwsza linia wrogich okopów zdo- bta, trzeba iść dalej. Lecz w zie- miankach ukrywają się jeszcze wrogowie. „Upurzątczy” biorą się do roboty. Mają ręczne gran- aty.

— Kto tu?

— Poddajemy się — krzyczą Niemcy.

Poddają się? A co będzie jeśli oni wyskoczą z granatami lub bombami? „Upurzątczy” zbyt mało, aby zdecydować się na to.

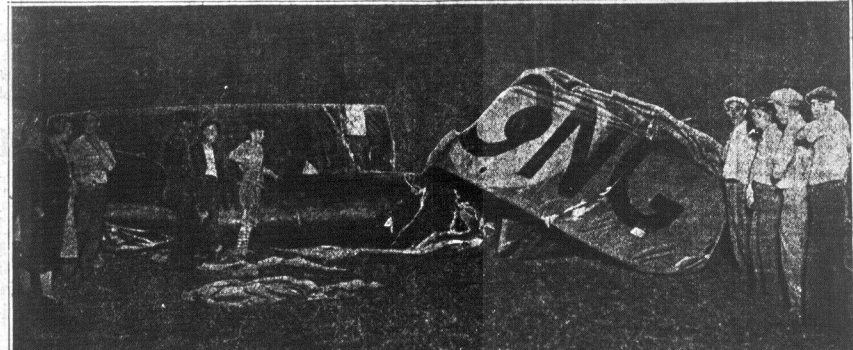
— Ilu was?

— Osiemnaśtu.

— Osiemnaśtu? Dwa granaty starczą dla wszystkich.

Często zabija się, dlatego, że niepodobna pod ogniem krzywo- wym przekrać się z powrotem, a tutaj trzymać jeńców niebezpie- cznie.

Rosjanie pojмали kiedyś stu- dwudziestu Niemców, lecz, dzi- ki postikom, nieprzyjaciel znowu natarł. Wzięcz z sobą niepodob- na, zostawić zaś wrogom... toż to znaczy nie walczyć. Wszyst- kich rannych zabili.

T. Boyer Long, lotnik handlowy, znalazł nabywcy na swój aeroplan, który samolotem sprzedał. Przed zabiciem jednak swydzkiej formalności zwią- zanych ze sprzedaż samolotu lotnik pragnął „raz jeszcze” wleść się w po- wietrze. Ostatni lot skończył się jednak katastrofą, przyczyną której był cięższy zbiornik. Lotnik został zabity. Na obrazku widzimy szczątki aero- planu, ogieńdane przez przechodniów.

Jan Smoleński
PRZEDSIĘBIORCA
POGRZEBOWY
Pogrzeby od najkromniej- szych do najwspanialszych
Wynajmuje auta na wszelkie okazje
KATOWICE, SAJONKOWA
111 Dąponta St., Brooklyn
Telefon Greenpoint 9588

Kara śmierci i nowoczesne sposoby jej wykonywania

Dr. De Renier, podający jej za magneta filmowego, do tego stopnia był osaczany pielęgniarką Peggy Ullery, iż obiecał jej poświadczenie o nowym przedsięwzięciu. Po przybyciu do Nowyorku Peggy przekonała się, że zakłady karny kapital „obrotnego” przesłania” wynosił salowie 23 centy. „Magnat filmowy” stanie przed sądem.

Ameryka, proponuje nowy sposób wykonywania kary śmierci na szkażkach: nieszczęśliwiec dostaje się do odosobnionej celi; pewnego wieczora otrzymuje wraz z wieczerzą kłódek „pensynę”; zasypia otworzyło i śni spokojnie i czule... i wtedy właśnie w ścianie celi otwiera się mały luk i kłódek i sznur przewodzi się do celi zabójczy gaz. Przystępca kończy życie, nie wiedząc zupełnie, czy i kiedy egzekucja została dokonana.

Oto „najhumanitarniejszy” sposób wyprawiania na ten świat. Jednak i ten sposób nie uszuwa lęku przed śmiercią, wrodzonego żywej istocie. Wprost przeciwnie: ten najnowszy sposób karny potęguje jeszcze owe męki duszne właśnie przez to, że skazaniec nie jest pewien ani dnia, ani godziny. Dręczy go właśnie — niewiadomość terminu egzekucji. Zatem zamiast kilku godzin męk ostatnich przygotowawczych — przeżywa cały okres lęku, od chwili ogłoszenia wyroku i umieszczenia w celi.

A jak jest gdzieś indziej. — W Niemczech używany jest jeszcze ten sposób karny. Jest to — zdaniem fachowców — najkrwawszy, najbrutalniejszy sposób uśmiercania.

Ten sposób obcinania głowy

udoskonalał tylko stosuje także gilotyna. Drugim sposobem jest wieszanie, a właściwie duszenie. Odbywa się ono również w różnych formach. Dostało się do Europy ze Wschodu, gdzie należało na szyję palący i ściągający je wóły najpopularniejszym sposobem uśmiercania. W Anglii praktykuje się tak zw. „droop”; delikwenta wieszają i przez nagłe opuszczenie „lamie mu się” dosłownie „zark”. — W Hiszpanji do wieszania używa się pewnego rodzaju szczyptów żelaznych; skazaniec przywiązany się do pała; szczyptę otaczają jego szyję; przez naciśnięcie na dźwignię następuje zdruzgotanie kępką; ten sposób egzekucji zwie się „garotte”. W Egipcie, w niektórych krajach Stanów Zjednoczonych, dawnej Austrii, narzędziem katowskim jest szubienica, gdy w innych krajach Stanów Zjednoczonych, jak New York, Ohio, używane jest „krzesło elektryczne”. Rozstrzelanie skazance — rozpowszechniło się podczas wojny światowej i przyjęło się w szeregu państw europejskich po wojnie.

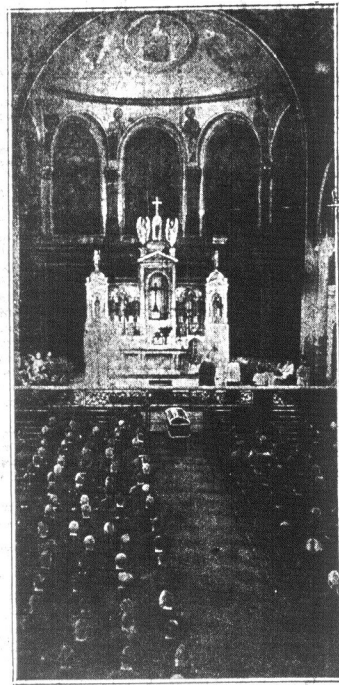
Dawniej swadka egzekucja odbywała się publicznie; obecnie w ten sposób oddać odstrasza. Oczywiście „widowisko” to nie stało się wobec nowoczesnych poglądów etycznych i prze-

ważnie zostało skasowane, tak, iż obecnie wykonanie wyroku śmierci odbywa się wyłącznie w obecności tych osób, których ustawa wyznacza do tej służby asystentów.

O karę śmierci toczy się — jak wiadomo — zasadniczy spór zarówno w sferach prawniczych, jak i szerokiej opinii społeczeństwa. Spór ten nie jest nowy. Już w roku 1764 wydał w Mediolanie włoski filozof prawa Vercara dzieło „Dei delitti e delle pene”, w którym wzywał do kampanji przeciw stosowaniu kary śmierci; uzasadniał to — w duchu encyklopedystów XVIII wieku i teoryj Rousseau'a — w ten sposób, iż człowiek, nawet będący najwłaściwym zbrodniarzem, na mocy „kontraktu społecznego” nie oddał w niczyje ręce prawa do stanowienia o jego życiu i śmierci. Od tej chwili spór zasadniczy trwa. W reultacie już szeregi państw zmłósz karę śmierci. Uczyniły to: Rumunia, Portugalia, Holandia, Włochy, Norwegia, 15 kantonów Szwajcarii, 6 stanów Unji północno-amerykańskiej, Wenezuela, Austria w konstytucyjnej a roku 1919; Szwecja w roku 1921 i Australia w roku 1926 skasowały karę śmierci.

Również charakterystyczne są cyfry, dotyczące zbrodni, za których popełnienie dawniej groziła kara śmierci. W dawnych czasach liczba tych zbrodni była bardzo obfita. W średniowiecznym ustroju feudalnym falaszernym plemię, fałszywa gra w karty narażała na karę śmierci; że kuglarstwo — traktowane jako „czary” — mogło doprowadzić na stos lub do stryku, jest rzeczą aż nadto znaną; te samo było z kacerstwem, bluźnierstwem; wystarczył donos, blachepodjeznie; w niebezpieczna ofiara szła w ręce kate. Jak przesadnie szafowano tą karą, dowodzi chociaż fakt, że jeszcze w roku 1810 uosbywa francuska znała śmierć 113 zbrodni, karalnych śmiercią, a w Anglii wówczas było 180 rodzajów zbrodni, za których popełnienie były orzekły jedno słowo: śmierć! Jeszcze w roku 1832 w kolonjach spółkocie wieszano zdołci, którzy ze stajni wyprowadzi konty lub ze sklepu wykradli towar, wartości 5 szylingów.

Te czasy na szczęście minęły! Już nie tak łatwo szafuje się życiem śmiertelne. Tam, gdzie kara śmierci wogóle nie została zniesiona, stosowana była w najrzadszych wypadkach i to w sposób, w niezem nie przypominający „widowisk” dawniejszych.

Nabożeństwo żałobne za duszą zmarłego majora Brooklina Josepha A. Guidera odbyło się ostatnio w kościele św. Teresy. Major Walker i wyjął przedkładał przysięgę na nabożeństwie, ażeby służyć hold poświętny swemu kościołowi.

KRÓL KRÓLÓW

W pamiętniku wydawanym przez słynnego Paolego, funkcjonariusza policji paryskiej, któremu po wierzenia była stała ochrona wazy szych ukoronowanych suwerenów odwiedzających Paryż, znajduje się pomysłki inonni pomyślnie skłoniła szych pza perkiego, następcy Nasr-Ed-Dina, zmemego również i z pobytu swego w Warszawie.

Paoli nie bardzo był zachwycony wyznaczoną mu służbą, wiedział bowiem, że władca ten zadłaga doń niebezpiecznym przedmiotem, co rzeczwiście ujawniło się zaraz na początku jego pobytu w Paryżu, gdy na specjalne swe życzenie asystował przy straceniu jakiegoś złoczyńcy. Gdy wprowadzono skazance, szach przyparzył mu się długi i uśmiechniętym zamaraszczonej brwi, przemił wzrok (na obecnego z urzędu przy egzekucji prokuratora i odczeriał się głosem na kłuzającym bezwzględny postuch: — Żądam, aby natychmiast uwolniono tego nieszczęśliwca!

A potem wskazując palcem na oszupiałego prokuratora, dodał: — Rozkazuje, aby natychmiast leć ucieto temu oto człowiekowi!

Paoli z trudnością zdołał wytłumaczyć perskiemu autokracie, że w Rzeczypospolitej francuskiej wymiar sprawiedliwości, podległa nieco innym prawom niż w Peracji.

Naogół jednak król królów okazał się człowiekiem niezmiernie „miłym” i „panem” o szerokiej ręce. Otwierzał on niemiar dówna sklepy paryskie, czyniąc w nich na prawo i na lewo zakupy potrzebnych i zgoda zbytnie przedmiotów. Na sprawunkach tych znakomity interes zrobiła liczna świta tego wschodniego władcy. Dymnitarze ci obchodzili najbezpieczniej sklepy, przyrzekli sprowadzenie swego mo narchy i umawiali się o prowizji od ewentualnego obrotu.

W przechadzkach swych po Paryżu król królów oglądał z zajęciem każdą witrzynę sklepową, a towarzyszyły mu stałe tłum gapiów, podziwiająco zkołoi samego ogólnego gościa, który rzadko kiedy sam stanowią przepasną nawiąże gable jubileuszy.

Na epolach jego ślony wspaniale szaffry, pas i wisząca na tln szabla obsepiane były cakołwie bezzemnie smaragdami, 4 ogromne rubiny zastępowały gułki munduru. Ale nade wszystko brzdził podziw obrzmy brylant, słynny Daria - Nur, co oznacza morze światła. Przytrzymywano na perskiej papazie szacha brylantową egretę, tryskającą ogniem, nieczem fontanna światła. Każda ta kolekcja kosztowności przedstawiała „lekkie mówiące” — wartość 40 milionów franków. Była to jednak znikoma część

biżuterji i drogocennosci, jakie posiadał ten nieobliczalnie bogaty człowiek. Przywiózł on bowiem z sobą całą żelazną akeryję, pełną bajonietkich klejnotów, która pozostawała pod niestającą strażą 4 perskich drabów, pilnujących jej wo dnle i w nocy.

Umysłowość króla królów, podług słów Paolego, stała na poziomie mniej więcej jedenaścioletniego szubka, co w zestawieniu z jego niewzruszoną powagą i szedłym wielkimi stanowilo bezprzykładny kontrast. Niepodaoba ho było skłonić, aby wszedł na szczyt wieży Eiffila i stamtąd obejrzał panoramę Paryża. Muzafer - Ed - Din był tchórzem co so zowie; wskazywa na to jeszcze następujący komyczny epizod:

Odwiedził on wraz ze swą świtą słynną pracownię pastwana Curie - Skłodowskiej, postanowion wstępnie zademonstrować mu radjum. Wprowadzono zatem dostojnych gości do specjalnego po koju bez okien i zgaszonego światła. Nagle, w ciemnościach zabłysnął fosforyczny plonion te go tajemniczego pierwiastka, rozległ się nieludzi krzyk szacha, a za nim całej jego świty. Zapłony światła i zdumionym oczom obecnych przedstawiał się następujący widok: całe otoczenie króla królów leżało płakiem na podłodze, a jego władca wrzeszcząc w niebogosty, wiałł dęgocąc z przerażenia na szyi wielkiego węża. Otwiek on natychmiast pracownicę w przeświecającym, że unikał nieudanego nia zamachu.

W stosunku jednak do pki pięknej pchłiwosci tego suwerena zmieniła się w niechęć podoba, zaborczość oraz w niepowieźdnie apetyt. Na spacerach wiesz, przejażdżkach i widwiskach spał on na wszystkich stronach autentycznym „perskiem okiem”, proponując każdej, która mu się podobała, wyjazd do Teheranu.

Nie brał on tego zreszta sam na serio, gdyż, o ile wogóle rzucał piemiędzy bez umiaru, o tyle w stosunku do kobiet był niezmiernie obrydliwie skąpy. Czasami jednak potrafił posunąć hojność do bardzo wysokiego stopnia.

Podczas pobytu jego w Wiczy bawila tam również wielka księżna Włodzimierzowa, stryjeczna Mikołaja II-go. Szach wydał na jej cześć wspaniałe przyjęcie, a nazajutrz przesał jej w upominku kawy cztery szesnastozębnych wprost koberców, po których raczyła stapać jej drobna świta. Księżna oczarowana była z początku wyszukaną galanterją szacha, lecz niezmiernie drobnym epizodem podczas ucsty dał jej do poznania, że jednak praktykowany

na dalekim Wschodzie ob ton, posiada pewną własną swobodność. Mianowicie, gdy pierwsza zobraza w pojawiła się na stole, zbilżył to króla królów jeden z wysokich jego urzędników i podał mu na złotą tacy jakiś przedmiot. Wielka księżna sądziła naztulo, iż jest to jakiś niezmyjny jej przyrząd, używany przy jedzeniu w dalekiej krainie gospodarza. W rzeczywistości okazało się, że za choży przedmiot szubka, która ten jak najnaturalniej i zu pełnie otwarcie osadził w jamie ustnej.

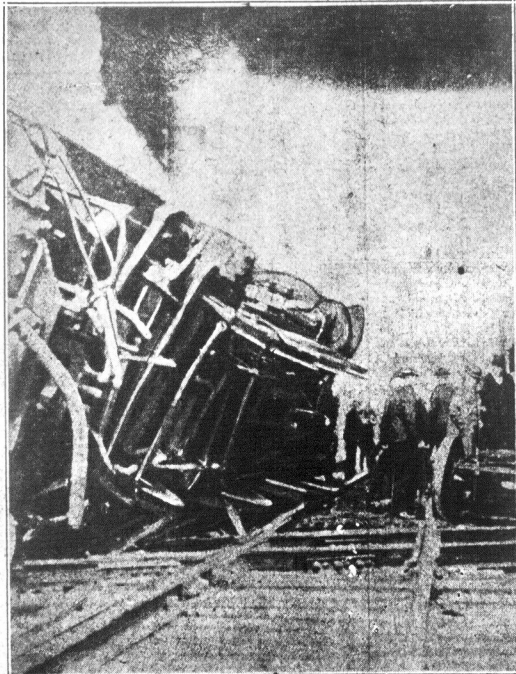
Śniadanie jednak odbywało się dalej wśród miłego nastroju. — Muzafer - Ed - Din ujrzał embiawat swego szachowego gościa, gdyż nagle powstał od stołu i nie tracąc nic ze swęj tak charakterystycznej, skłondenowna nei powagi, opuścił zebranie. — Nieobceność jego trwała niezbyt długo; gdy powrócił, na twarzy malował mu się wyraz błogości. — Najbliższyj sam ulżył so-

bia! — tłumaczył wielki węgry z dobrótliwym uśmiechem na łagodnej twarzy.

W zwiędzaniu wszelkich osobliwości Paryża, wykazywał siła i ciekawość niewzruszone sily i dokrótów nieposyłały sily i ciekawość. W Jardin d'acclimatation na specjalne jego żądanie pokazano mu węża, porażającego żywe krótki, co oczywiście uzyskało najwyższe uznanie.

Podczas przejazdu Lawru — opowiada Paoli — było nam trochę niewyraznie, gdy szach wkroczył do specjalnej sali perki. Obawialiśmy się pewnych szroniwalnych refleksji, które mogły w nim wzbudzić przepiękną kolekcję wspaniałej porcelany, upiększającą dzięki diamentom kołom leon Paryża a nie Teheran.

Lech ten spakobiera wielkiego Cyrusa i Kambizasa rozchwiał głosem obawy, oświadczając z całym spokojem: — Kłedy zabiło sobie museum, ufunduję w niem bezwarunkowo salę francuską.

Władze śledcze pragnę ustalić przyczynę zdarzenia się dwóch podług pasażerskich około Bethleem. Odm osob zostało zabitych a ostercieści odniosło ciężkie obrażenia w lid strażniczej kaptastrozje. Na trybunie widziwy obłona lokomotywy.

STULECIE OŚWIETLENIA GAZOWEGO

We wrześniu 1826 roku zapłonęły „Pod Lipami” w Berlinie po raz pierwszy latarnie oświetlone gazem! Było to epokowe zdarzenie! Sprawozdawca jednego z niemieckich uniwersytetów w numerze z dnia 20 września 1826 roku entuzjastycznie artykuł: „Wszystcy są zachwyceni; jasniej nie było nawet podczas napanalskich iluminacji”. Światło było rozprzestrzenione się, więcej w innych por miastach ale sący się szerokim strumieniem, a jest tak czyste, że w odległości 20 do 25 kroków można odczytać list!” Pozewi mieszczanie zbiegali się tłumnie z mrocznych zaułków i gapił si godzinami w przeczucie „szerekie strumienia” czarodziejskiego światła... Człowiek pokonał ciemność! Rozjaśnił noc!

Trzeba sobie na chwile uwidomienie, jak wyglądała nocna panorama miasta jeszcze w 18-jm wieku. Po zachodzie słońca nieprzejrzyste ciemności zalegały ulice; okienkami domów nie przepuszczają ani promyka światła z ich, oświetlonych woskowymi świecami lub żołą lwierzem, plonącym na kominiku. Dopiero gdy uporne żelazko — sine światło księżycę oblało domy i ulice — snuły się cienie spóźnionych przechodni, posuwali się ostrożnie wzdłuż murów domów panowie radociele miejscy, wracający z latarką w ręku z posiedzenia zaciężnego magistratu lub przemysłka okularnika w wędlną chustkę „venus vulgiva”, znikające w czeludzi sieni, wiodące do szynkowni... A tylko czasem uwieczni we wln snych mieszkanich mieszczanie sztybel turkot powozu, otoczonego konnymi pachokłami, zapoatrzonymi w pochodzie... To jeden z moźnych tego światła wracał składes poprzez uśpione miasto na swój dwór ciężką landarką, zaprzężoną w czerwkie rumaków i otoczoną kawalkatką jezicków, dzierżących w rku smolne pochodnie.

Wreszcie, z początkiem 19-go stulecia światła zatriumfowała nad ciemnością! Z laboratorium naukowych wyszło światło gazowe. Zachwiał wtedy postanowili rozprzestrzyć mroki, ściągając się nad ziemię, tkiety światłodajne słońce burza się na spoczynek. Alieci brzdki oburzania rozpętała się w zaśnieżonych moźnych mieszczankich Jaktto? Cech nam zmiać spokój nocy? Stworzyć sztuczne światło, rywalizujące ze słońcem i księżycem? Nie, przynęci! Wszczęła się namiętna dyskusja przeciw zberznikom, nowatorom. Kampanja pracowa trwała przez szereg lat. Najlepsze pióra polonistyczne wysłali się, by udowodnić, że oświetlenie ulic jest — piękna, grzesnem, wymysłem szalazkim... Godzi się dżiś

przytoczyć jako curiosum taki glos oburzania. I tak np. w roku 1819 jeden z najmłodszych diemnioków niemieckich „Koelnische Zeitung” zaprotawał w szóstym artykule przeciw wprowadzeniu oświetlenia gazowego a następujących względów:

1) z powodów natury teologicznej: oświetlenie ulic gazem byłoby wkróceniem w ustrój, ustanowiony przez Boga. Przeciek boski ustanowił ciemność nocy, a dla jej chwilowego rozprzestrzenia i przetrwania dał nam światło księżycowe. Sprządkowi się temu naturalnemu porządkowi! wprowadzonego w światło przez Boga, równobytoby się obaleniu ustroju;

2) z powodów natury prawnej: koszty oświetlenia miały być pokryte z podatków poźdniech. Instalacje ten i ów ma płacić za dostawę, która jest mu zupełnie zbędna, kiedy wiecejy spędza w domu, a cała noc w łoku!

3) z powodów natury medycznej: wydobyty gaz działają szkodliwie na zdrowie ludzi słabowitych. Pozaem oświetlone ulice skłaniają ludzi do bawienia nocną porą poza domem, a to pełgona za sobą różne zachorzenia, przeziębienia, katar i t.d.

4) z powodów natury moralnej: oświetlenie gazowe obniża stan moralny ludności. Sztuczne oświetlenie umieszczenia w umyślach ludzkich jak przed ciemnością, powstrzymuje niejednego od grzechu. Jasność sprzyja pijakom w wólczeniu się z szynkowni do szynki, umożliwia schodzenie się zakochanych par, — sprzyja wyprawom złodziejskim i — plosy konje;

5) z powodów natury patriotycznej: publiczne obchody mają na celu krzewienie uczuć narodowych, a w tej mierze doskonałym środkiem są od czasu do czasu urządzane iluminacje. Natomiast stałe oświetlenie ulic ostabiłoby wrazenie iluminacji, stepłoby wrażliwość mas wobec obchodów patriotycznych.

Wielkie te argumenty! Jednak nie zdobyły powstrzymać ryzykantów od wprowadzenia sztucznego oświetlenia ulic nocna pora.

Wstępienie do Komitetu Im. Piłsudskiego!

CO SLYCHAĆ U SASIADÓW POLSKI

CZECHO-SŁOWACJA

Wśród 1,317 delegatów republikańskich na ostatniej konwencji znajduje się 297 osób płci pięknej. Piękne panie wezmą również czynny udział w obradach

POWIEŚCIOPISARZ WODZEM POLITYCZNYM NARODU CZEKOSKIEGO.

Jubileusz Alojzego Jiraska

W tych dniach cały naród czesko-słowacki świędzi będzie 75 rocznicę urodzin jednego z najbardziej zasłużonych powieściopisarzy czeskich, Alojzego Jiraska. Kiedy przed pięć laty obchodził Jirasek swe 70-letnie urodziny, w całej Czecho-Słowacji odbywały się spontaniczne manifestacje. Tym razem jednak obchód Jiraska odbędzie się w całym spokoju bez wszelkiej okazjonalności. Nie będzie uroczystych akademii w Pradze nie pódają spamiętany pochod z lampionami przed dom Alojzego Jiraska, by słotył hołd szedłemu powieściopisarzowi, nie będzie tym razem gromadnych pielgrzymek do Hronowa, letniej rezydencji Jiraska. Tylko przed takim gościem, jak przytłoczony, który podczas swej ostatniej podróży po Czezechach pómocnych zawitał do Hronowa, otworzył się wrota ostatni dom Jiraska. Alojzy Jirasek ostatnimi czasy bowiem zapadł na zdrowie, a społeczeństwo czesko-słowackie obawia się, że szumne uroczystości jubileuszowe mogłyby wypłynąć ujemnie na stan zdro-wia sędziwego mistrza.

Alojzy Jirasek jest obok przynajmniej Masaraka niewątpliwie najpopularniejszą postacią w Czecho-Słowacji. Były czasy, kiedy narzawa: Masaryk i Jirasek, wzmianki w jednym tekście. Jirasek nie należał tylko do literatury czeskiej; jego nazwisko zawsze będzie wymieniane i w historii czeskiej, jako nazwisko jednego z czołowych bojowników o wyzwolenie narodu. A społeczeństwo czesko-słowackie żywi w nim całym szacunku nie tylko wybitnego powieściopisarza, lecz i zasłużonego politycznego wodza narodu.

Ciekawską koleje losu Alojzego Jiraska, który całe swe życie poświęcał na niwie literackiej, w ciągu jednej nocy dosłownie stał się w wodzem narodu czesko-słowackiego. A cały naród jak jeden mąż stanął za tym, który nie zawahał się w czasie największej prześladowki podczas wojny światowej otworzyć ramię dla niepodległości narodu czesko-słowackiego.

Alojzy Jirasek jest znakomitym powieściopisarzem. Poznał go z Cichých przekładów kasa prawie Europa, choć przyszedł zroba, że dnia jego przez wgląd na ich koloryt historyczny i swojski, oryginalny język mistrza, są nadzwyczaj trudne do tłumaczenia.

Jirasek urodził się dnia 28-go sierpnia 1851 roku w Hronowie, pod Nachodem w Czechach wacho dniach. Do sikół uczęszczał w Bronumowie i w Hradcu, a wyzszar studia odbył na fakulcie flozoficznemu uniwersytetu praskiego. Już podczas studiów gimnazjalnych przyszył Jirasek do literatury polskiej i rosyjskiej (Mickiewicz i Gogol byli jego ulubieni cam), a mając lat 21, napisał pierwszą opowieść historyczną. Zowód profesora szkoły średniej, którego się Jirasek po ukończeniu uniwersytetu poświęcił, umozliwił mu dalszą działalność literacką i historyczną, którą w szkole wykładał, dzieląc w nim nowe i potężne plany. Przez 14 lat mieszkał Jirasek w historycznym Litomyśli, uwiecznionym w szeregu jego późniejszych dzieł. W roku 1868 przeniósł się do Pragi, gdzie po ukończeniu swej kariery nauczycielskiej, poświęca się

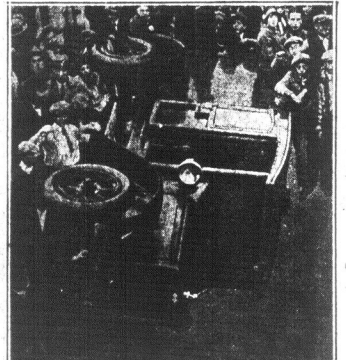
całkowicie działalności literackiej.

Dzieła Jiraska, czystokroted nad wyraz obszerne, obejmują prawie całą historię narodu czesko-słowackiego, specjalnie jednak wykrólł znakomity ten pisarz dwa okresy historii czeskiej: okres husytcyzmu (XV stulecie), kiedy to naród czeski uwalnił się z podległości zalety moralnej i fizycznej, oraz okres odrodzenia narodowego (początek XIX stulecia). Ten nie mniej umiał Jirasek znaleźć to dla swych powieści we wszystkich okresach historycznych; porafił on zrozumiel kultury i życie najromantyczniejszych wieków, dając czytelnikowi współczesnemu ich wizerunek i jasny obraz. Jego trylogia „Między prądami, Syn pochodnika i Na dworcze królów-ski” odzwierciedla życie doby poprzedzającej jego, husytcy, wielką epopeję „Przezwycięż wszystkim” daje nam Jaskrawy obraz zwycięskich walk Husytów w roku 1420, tematem zaś monumentalnego „Bratierstwa” jest sławne zwycięstwo i tragiczny koniec Braci husyckich na Stowacyznie. Natomiast powieść „F. L. Wiek” (zidealizowane nazwisko typowe-zo czeskiego narodu) typowe-zo połowy XIX wieku i „Lulnas” są szeroko ujętą i znakomitym nakreśloną kroniką okresu odrodzenia narodowego pod koniec ubiegłego stulecia.

Poszczególne dzieła Jiraska nie należą traktować jako powieści czeskiego narodu, w zwykłym sio tego znaczeniu. Są to bowiem raczej wspaniałe freski historyczne, będące wynikiem sumiennych studiów, długotrwałych przygotowań i znakomitego zrozumienia przeszłości. W przedwielafie do innych pisarzy Jirasek przestrzega zawsze ściśle zasady historycznej, co go jednak nigdy nie krępuje w rozbudowanie dzieła, które tak pod względem historycznym jak i pod względem formalnym jest u niego zawsze dziełem doskonałym. Talent Jiraska ujawnia się zwłaszcza w dwu kierunkach: w umiejtności odzwierciedlenia wielkich scen zbiorowych i całej okresów dziejowych, a zarazem w sztuce wyrazistego przedstawienia historycznych postaci i epizodów historycznych. Calk za twórczość Jiraska technie jakis tajemniczym urokiem, powodującym, jak z dzieła czytelnik i ten samem zniele prawdy historycznej, co walejsze, z tem samym zrozumieniem dojrzałi krytycy i intelektualistów, którzy wstawia warstwy ludowe. Dzieło Jiraska jest niejako wyznakiem wiary i pełnym entuzjazmem apelem do narodu czesko-słowackiego. Wszakie umy Jiraska, choć Brak im jakiegokolwiek

tendencji, — nacechowane są nieplamną wiarą w ducha narodu czeskiego, w jego działalność i w lepszą jego przyszłość. Ta wiara przewodziła twórczości Jiraska wywierata bardzo silny wpływ na czytelników, co spowodowało, iż bohaterowie jego powieści stali się wkrótce dla narodu czeskiego jakimiś legendarnymi postaciami, służącymi mu za wzór w ciężkiej walce o wolność i niepodległość. Jak wielkie znaczenie posiada pod tym względem Jirasek, ujawniło się w całej pełni podczas wojny światowej, kiedy to pomimo ciągłych konfliktów jessze przed wojną wydanych jego powieści, dzieła Jiraska były najbardziej poczytnymi utworami literatury czeskiej, kiedy to utwory Jiraska były dla legionisty czesko-słowackiego, walczącego w ponurych stepach syberyjskich źródłem siły i otuchy do dalszej walki z odwiecznym wrogiem.

Podczas wojny światowej wystąpił Alojzy Jirasek po raz pierwszy jako czynny wódz polityczny swego narodu. Z jego i Jaroslawa Kwapiła inicjatywy docho-dził w maju roku 1917 do złożenia sławnego memoriału powieściopisarzy czeskich, wyrażającego czeskie powód w wiedeńskich radzie państwowej, by enet gicznie bronili praw królestwa czeskiego i domagali się utworzenia samodzielnego państwa czesko-słowackiego. A niespełna rok potem, bo dnia 14 kwietnia, roku 1918 z okazji przyjazdu polityków jugosłowiańskich do Pragi odczytał Alojzy Jirasek w praskim domu reprezentacyjnym w obecności przedstawicieli całego narodu uroczysty przyrzę, jakó wzajemnie sobie składali obydwa bratnie narody, czeski i jugosłowiański, ślubując, iż nie stóją przeciw sobie, dopóki nie zdobędą zupełnej wolności. Od tej chwili Jirasek nie ustępuje ani na chwilę z areny politycznej. Po odzyskaniu niepodległości, wórczyzny naród wybiera swego ukończonego wodzem zromantyzowanego Franciszka Józefa. W roku bieżącym jest to już piąta ekspedycja sowiecka do strefy polarynych.

Uroczystość samobochu, przekroczenia do przewożenia dużych samopienięży, sprawili dwoje uciechy dzieciom kolonialnym, którzy oczarili miliona wypadków, przysięgali się z oświadczeniem obalenemu bankowi na kółkach. Wypadek ten miał miejsce na rogu ulic Harrison i Clinton. Dwoje osób znajdujących się w samochodzie odniosły lekkie obrażenia ciała.

ROSJA

NIEMIECKA WYPRAWA LOTNICZA DO CHIN. I-SZA WIELKA WYPRAWA ZAGRANICZNA DO ZSSR.

Moskwa. — Dnia 13 sierpnia, r. b. odleciał z Irkucka dwa samoloty niemieckie typu Junkers, udając się w dalszą podróż do Chin. Kierownik wyprawy von Knaus, odwiadczył w rozmowie z przedstawicielem Aviahimu, że do Czechosłowacji podróż bardzo by była uciążliwa. Obydwa samoloty opośleły lotnisko w Irkucku o godzinie 5 z rana, a o godzinie 11 wyjadowały 5 km. przed Gajł. Dnia 17 sierpnia udala się wyprawa w dalszą podróż do Chاربina.

Moskwa. — Pierwszą wielką wyprawę do Rosji sowieckiej zorganizowali Amerykanie. Dotychczas przyjeżdżali do Rosji głównie zagranicznymi, tym razem jednak ekskursja amerykańska zorganizowana została z inicjatywą amerykańskich klubów handlowych i turystycznych. Wyprawa amerykańska składa się z 500 osób, przyjeździe na okręcie „Kap Polonia” do Leningradu wkrótce. — Część uczestników wyprawy tej uda się już najazuru do Moskwy, gdzie przyjeździe zła przez p. Kamieniewa, przewodniczącą „Związku do utrzymania stosunków kulturalnych z zachodem”. Ponieważ dotychczas w porcie leningradzkim nigdy jeszcze nie zarucił kolonijny wielki okręt jak „Kap Polonia”, zamierzają władze sowieckie zorganizować kilka ekspedycji robotniczych, by obywatelom ZSSR, dala możliwość poznania lądu, panującego na okręciach transatlantycznych.

PIĄTA SOWIECKA EKSPEDYCJA POLARNA

Moskwa. — Dnia 13 sierpnia r. b. opuściła Archangielsk nowa ekspedycja polarna. Zadaniem ekspedycji jest zbadać morza i dokonanie obserwacji meteorologicznych w okolicach ziem Franciszka Józefa. W roku bieżącym jest to już piąta ekspedycja sowiecka do strefy polarynych.

LIST ZE SZWAJCARJI

Zurych, w lipcu, 1926 r.

Polskie, jako akademickie. Życie polskie w Szwajcarii jest dosyć szare. Z miejscowych polskich stowarzyszeń jedynie „Polskie Kolo Akademickie” w Zurychu ujawnia nawiązań swą działalność. Staraniem wspomnianego Kola urządzono w ubiegłym półroczu trzy odczyty, na które przybyło kilkanaście zaproszonych osób z miejscowej Kolonii polskiej. Odczyty wygłosił p. Jeremi Stempowski pod tyt. „Polska a Europa”, p. Wiktor Nowiński p. t. „Najnowsze teorie odmiśnienia w świetle badań naukowych”, i p. Zofia Zdanowska p. t. „Kobieta a gospodarstwo domowe”.

W wigilię święta narodowego, 2-go maja, staraniem tego Kola Akademickiego urządzono w jednej z sal hotelu „Baur au Lac” uroczysty obchód rocznicy Konstytucji 3-go Maja, na który przybyło około 60 osób z Zurychu i pobliskich miejscowości. Słowo wstępne wygłosił p. Jeremi Stempowski, odczyt o „Konstytucji 3 Maja” student politechniki Tadeusz Rumpel, a wykonawcom części koncertowej (utwory polskich kompozytorów) byli p. Klara Marek (skrzypce) i znany pianista Czesław Marek.

Sztuka polska.

Sztuka polska dala kilkakrotnie się posnać w ubiegłym półroczu szwajcarskiej publiczności. W kwietniu urządzono w Zurychu wystawę nowo sztuki stosowane, stanowiącej część wystawy, urządzono w Paryżu w roku 1926. W dziele polskich zwrocać uwagę piękne kilimy, oraz oprawy książek. Z trzyznaną wystawio nowych kilimów, sprzedano zaraz w pierwszych dniach wystawy 12 sztuk.

Rynek pracy.

Na miejscowym rynku pracy nie naszyły żadne poważniejsze zmiany. Dla cudzoziemców teraz, jak i dawniej, niema tutaj pola do pracy. Tylko wykwalifikowani kamieniarze (przeważnie Wesołi) i mala liczba robotników rolnych, oraz służby domowej mogłyby otrzymać zajęcia. Niemalca liczba polskich robotników pracuje przy uprawie buraków i jarmaru, oraz w fabrykach.

Comie Talmadge małżonka kapitana Mackintosh, nie widzi najmniejszych powodów, dlaczego nie mogłaby się opierać z Buserem Colliemem (j. dawny przyjaciel). Przeciwnie nie w tem chyba niema złego. Piękna Comie nie przyswaja najmniejszej uwagi plotkom, według których miała ona seminar rozwiedzić się ze swoim obecnym mężem i z młody Colliem być przyszłą nieporozumienia

WĘGRY WYBORY PARLAMENTARNE

Budapesz. — Pomimo feryj parlamentarnych w tryumf politycznym Węgry panuje znaczne ożywienie. Rząd czystokroted kowe przygotowania do nowej kampanii sejmowej, a w kółkach parlamentarnych wyznacza się znowu na miejsce czołowe kwestia nowych wyborów.

Stronnictwo rządowe zamierzalo poczekać do nowych wyborów nie dopuścić, wysuwając projekt automatycznego sprongowania wszystkich mandatów sejmowych na dalszych pięć lat. Projekt ten jednak w ostatnich czasach, jak się zdaje, upadł, gdyż rząd uświadomił sobie, że podobna taktyka byłaby równoznaczna z pogwałceniem zasad demokracji. Zresztą rząd węgierski nie ma potrzeby sięgania do tak radykalnych środków. Wórcz aserokich warstw ludności węgierskiej panuje wprawdzie wielkie niezadowolenie z powodu metod, jakimi posługuje się gabinet p. Bethlena, nie mniej jednak bardzo jest wgapliwe, by nowe wybory przynęli miły piękny obecnemu stronnictwu mądrowemu. Aparat administracyjny funkcjonuje bowiem na Węgrzech znakomicie, a nowa uława wyborcza zapewnia rządowi wielką ideę kontynuacji; podczas wyborów oraz wywierata wpływu na wybory. Już podczas ostatnich wyborów miły miejsce najrozmaitsze machinacje i akty terroru, dzięki którym stronnictwo hr. Bethlena wyszło z wyborów zwycięsko. Na zewnątrz Węgry robią tem nie mniej wrażenie państwa wybitnie demokratycznego. Po o-wybitnie wyborach do parlamentu węgierskiego weszli nawet do izby ustawodawczej — po raz pierwszy w historii parlamentaryzmu węgierskiego — przedstawiciele socjalnej demokracji.

Wiernym współpracownikiem hr. Bethlena podczas ostatnich wyborów był ówczesny dyktator wyborczy, Gombos, obecnie przywódcą faszystów węgierskich. Po wyborach jednak drogi ich się rozszły. Gombos, który stał się wórczym „Obrodców ras”, kieruje obecnie opozycję całego oboru obecnego społeczeństwa. Choć opozycja czystokroted nacechowana jest wielką stanowczością i bezwzględnością, to jednak panuje tu nieogórk przekonanie, iż między Gombosem a hr. Bethlenem istnieje pewien wewnętrzny kontakt, i że Gombos nie podejmuje ani jednego kroku bez wiedzy hr. Bethlena. A stwierdza to wyprawa, że dla rządu było to jedynie korzytanie, jeśli „obrodcy ras” występowali z wygórowanymi żądaniami, których po większej części nie można było uwzględnić. Rząd mógł bowiem wówczas z całym spokojem twierdzić, że prowadzi politykę umiarkowaną, odrzucając jednocześnie postulaty stronnictw demokratycznych, których uwzględnienie mogłoby rzekomo spowodować ruch faszystowski w kraju.

Szerze warstwy społeczeństwa węgierskiego przez dłuższy czas pojęcia nie miały o owej tajnej współpracy Gombosa z obecnym stronnictwem rządowym. Ostatnio jednak okazało się w całej pełni, że Gombos działał zawsze w porozumieniu z hr. Bethlenem. Niedawno przyjechał Gombos do letniej rezydencji premiera Bethlena, gdzie między obu politykami odbyły się poufne narady polityczne. Między innymi omawiano również sprawę przyszłych wyborów. Konferencja hr. Bethlena z Gombosem posiadała dla życia politycznego Węgier niewątpliwie doniosłe nad wyżej znaczenie.

Jest rzeczą nagórk znaną, że w węgierskich stosunkach wyęgrzono - politycznych zasady ostentacyjnie w czasie powstania — przedwyborczych bardzo ostabły się przywrócić faszystów. Jedną z celów organizacji faszystowskich zmniejsza się z dnia na dzień, co ujawnia się również w ciągłych trudnościach finansowych stronnictwa skrajnej prawicy. Faszycy węgierscy do niedawna jeszcze posiadali dwa własne pisma codzienne, obecnie jednak z powodu braku pieniędzy, zmuszono ich do likwidacji wydawnictwa, zawięzali. W wyniku konferencji między Gombosem a hr. Bethlenem jedno z pism zostanie jednak nieulawem wyhodować. Gombos zaś podczas przyszłych wyborów wystąpi znowu w roli dyktatora wyborczego.

W kółkach politycznych sądzi się, iż na konferencji hr. Bethlena z Gombosem sprawa przyszłych wyborów parlamentarnych została ostatecznie rozstrzygnięta w tym kierunku, że wybory odbędą się na początku roku 1927. Prawdopodobnie zostało między obi ptykami osiągnięte również porozumienie co do izby wyższej. Faszycy zasadniczo nie miały przeciwko wznowieniu starej „izby magnatów”, a przez tego skłonni są do zmiany swego stanowiska w sprawie wyborów króla. Jak wiadomo, faszycy węgierscy byli dotychczas zwolennikami tzw. wolnych wyborów, czemu pośrednio występował przeciwko Habsgubom. Obecnie hr. Bethlen zamierza całą tę kwestję rozstrzygnąć w inny sposób. Oświadcza on, iż Habsgubowie na mocy swych starych praw na nowo węgierski powórcie nie mogą, gdyż na Węgrzech obowiązują ustawy nadzetrzonizacji. Nowy król wobec tego powinien zostać wybrany. Faszycy domagają się o- becnie, by wybrano zwolennika ich kierunku, Ottona Habsgubowskiego, syna cesarza Karola. W ten sposób uwzględniono również w pewnej mierze i postulat legitymistów. Zaczynają palety, iż przy rozstrzygnięciu doniosłej tej sprawy, która rządowe naradzają się jedynie ze skrajną prawicą, ignorując w zupełności sferę mi- szczańską i robotniczą. Zresztą w obzbie mieszczańskim przeważa miły zwolennik monarchji, tak że z tej strony planom pracy nie grozi poważne żadne niebezpieczeństwo, na co wskazuje chociażby ta okoliczność, że wazeli kie profety żywiołów republi-

kańskich w parlamencie węgierski kamie pominięto zaszczytą milionom.

Węgierska opinia publiczna z wielkimi nadziejami oczekuje otwarcia sesji letniej parlamentu węgierskiego, podczas której niewątpliwie powzięte zostaną doniosłe decyzje w sprawie kierunku przyszłej polityki węgierskiej, a w szczególności w sprawie restauracji monarchji na Węgrzech.

SCENY RODZAJOWE NA EKRAKIE ŻYCIA

Za piękne oczy...
W duszy młodego pucybuta romantyzm wziął górę nad wyrachowaniem.

„I ja tam byłem, miód, wino piłem...”
Akt Volstead'a bajeczek nie zabrania

Przykra zagadka: Co się stało z drugim cygarem?
Edzio miał wczoraj młodości i woli nie poruszać niemitych wspomnień.

Wesołe rodzaje z bruku Warszawskiego

KOZAK W KOZIE

A gdy już wszystko zawiedzie, kiedy mniej czy więcej można proktory z znużoną miną wysłuchali prób o pracę i nic w tym kierunku nie zrobili, kiedy już się wydało przedostatni grosz...

A potem zaczyna się dręczące oczekiwanie, konieczność jak najczystej zawodem. Nadzieja z każdym dniem maleje, kurczy się...

Przeogładanie wymienionego w tej chwili jest bardzo pouczające, zwłaszcza w czasach obecnych, kiedy bezrobocie gnębi potrzebujących pracy.

Wprawdzie, jak twierdzi świadomy, kiedy teraz „nieco się pu-tyło” czyli wytworzyło się pewne ożywienie w handlu i przemysle, ale jakże tego mało w stosunku do liczby chętnych zdy, a więc domagających się pracy jakiegokolwiek i na jakiegokolwiek warunkach!

I chodzi taki nieszczęśliwie codziennie, a nawet parę razy na dzień do redakcji i pyta coraz niemięlej i coraz ciszej: — Czy nie ma oferty dla X? — Nie, niema... — Nareszcie o sześciuży dniu!

Za piętnaście godzin pracy dziennie 100 złotych miesięcznie, ale dobre i to: przynajmniej śmierć głodowa nie grozi. Najłatwiej znajdujący pracę ci, których stać na złożenie kaucji, nie są dlatego, by była ona warunkiem koniecznym przy objęciu danej posady, lecz dlatego, że tak wielu młodych ludzi bez cześci i wiary, wyrodków, niegodnych nazwy człowieka, którzy nie wiedzą się oszukiwać ręką sięgnięją po ten krawczy-ostatni grosz bledaka.

Oszustwa na tem też zdarzają

się co krok. A oto jedno z nich, typowe: p. Jadwiga Rajczakówna (Wilcza 60) ogłosiła w piśmie, że poszukuje posady kasjerki z kaucją.

Naturalnie, znalazł się amator na kaucej, niejaki Józef Kozak, (Piękna 6). Ten kaucej wziął, posady nie dał, a gdy p. R. upomniała się o zwrot kaucej, — dał na Bank Budowlany czek, ale bez pokrycia!

Sędzia pokoju skazał Kozaka za oszustwo na miesiąc aresztu oraz 300 złotych grzywny z przedłożeniem aresztu o miesiąc w razie niemożności zapłacenia.

Dobrze mu tak!

HUSYT, WIATER I INNI

Pewien pan co się nazywa Kasprzak, a jest dozorca, chciał sobie palić tytuń koniecznie „Lirólewski” i poszedł po niego do jednego Husyta, co nie był taki niby Husyt, tylko zwyczajny starszokonnny, tylko się nazywał Husyt i miał sklepik na ulicy Grójeckiej i nawet nazywał się także na imię Samul czy Sruł, czy jeszcze nieważnie, bo tatuś tak zapisał, jak kura patykami.

Otóż pan Husyt chciał dwa złote i jeszcze 25 groszy, a pan Kasprzak nie dawał mu jeszcze, tylko same 2 złote, co i tak jest bardzo za dużo, bo za 2 złoty, to ja

byłm wolała zobaczyć umarłą Walentyn w kinie, albo kupić sobie pudełeczko pudru kociego albo organowego, a nie takie paskudstwo, jak tytuń choćby na wet sam królewski.

Wtę ten Kasprzak nie dawał więcej, a ten Husyt chciał umierać tę paczkę i wtedy jeden Nusbaum trzymał za klamkę w sklepiku, a jeden taki Rubin co się nazywa Kuperman i nie siedzi w pierścionku, trzymał drzwi od ulicy, ażeby pan Kasprzak nie wyciekał na ulicę z paczką i teby Husyt mógł go wybić kijem i złamać na nim szcokę gumową, chociaż ja nigdy jeszcze w swoim życiu nie widziałam gumowej szcokki, tylko że szczeni, co rośnie na świninach, chociaż tatuś mówi, że pan Adolf też jest świnią, a właśnie na głowie nie ma ani jednej szczeni, tylko tu ma tam rośnie tyśnia, w którą go

zawsze cątnie mamusia bo pewno jest gładka.

Wtedy jak się to w tym sklepie zrobiło, i wszyscy się już trochę zmęczyli od tego bicia, i kij się złamał i pan Kasprzak był już jak kwaśne jabłko, wtem przybieł ciał Wiater, tatuś mówi, że ja jestem gupia, a sam pisze Wiater, a nie wiater, chociaż to nawet był polakian i nazywał się Antoni. Wtę ten Wiater czyli wiater zaarrestował ich, żeby się nie kłócił ze spokojem publicznym, ani kijem ani szcokką, a później już pan sędzia kazał sobie za to dać od nich wszystkich po 10 złotych albo przez 3 dni po jednej kozie. I tatuś mi kazał to wszystko opisać, bo wczoraj był na imieninach i mówi, że się otrul, ale to nieprawda, bo słyszałam, jak mamusia mówiła, że wyjechał do Rygi, więc się wcale nie otrul, cątnę Pana Redaktora.

Niusia ar.

HULES!

Przebywając drogi z Delatyna do Worochty, dokonałem zupełnie niespodzianego filologicznego odkrycia, a mianowicie zapoznałem się z nowym wykrzyknikiem, którym tamtejsza ludność wyraża swą radość i entuzjazm.

A więc czy to w Jaremezy, czy w Jammie, czy w Dłokur, brzm przy odejściu pociągu nieprzerwanie i radośnie jeden triumfalny okrzyk — Hules!

Hules! wolały dzieci, wyrostki i starcy; Hules! wykrzykiwały blondynki, doktorzy i szewcy. Słowo rwało się z setek ust, towarzyszy stałe na każdej stacji gwiduania ruszającej lokomotywy i stukotowi kół pociągu.

Jako literat zainteresowałem się niezmiernie tym nowym wyrazem, który na równi z Wivatem! Niech żyje! Evviva! czy Eljen! stanowi wykładnik zachwytu rozporządzającego pierś thumu. Wzruszył on we mnie tem większą ciekawość, że nie notuje go ani Linde ani Karłowicz w swych słownikach języka polskiego.

Gdy więc oto rozmyślałem nad genezą tego tajemniczego słowa, usłyszałem nagle tuż obok siebie w wagonie marudzenie małej dziewczynki, która ojcę uspokajając następująco obnieł:

— No cicho, już cicho, zaraz Mamusia z tatusiem będzie wolała Hules!

Natychmiast więc po ruszeniu pociągu skorzystałem z okazji, i gdy tylko umilkł triumfalnie Hules całej zebranej na stacji publiczności, poposiłem towarzysza podróży o objaśnienie mi znaczenia tego tajemniczego wyrazu.

— Jak to, pan nie wie? — zdziwił się niepomiernie — tu o tem wie każde dziecko!... Miał w Jaremezy willeł niejaki pan Hules, otóż w 1915 roku, gdy działania wojenne zbliżyły się do Jaremezy, p. Hules postanowił dać drapak. Uczynił to więc i to z tak błyskawiczną szybkością, że żona jego, obarczona pokazując tuszą, nie mogła za nim podążyć i biegać przez pręgi, krzycząc przez cały czas rozpaczliwie: Hules! Hules! Hules!

Od tej chwili nazwisko to zyskało po dziś dzień trwającą popularność i jak pan widać, weszło w formie wykrzyknika do języka polskiego przynajmniej w tych tu okolicach. Tak więc pan Hules, podobno adwokat, zyskał sławę równą Czeronowi, Henri Robertowi, Morro Giuffarriemu i innym swym kolegom w palestrze i jako sławny „Machfils” przeszedł do historii na dystansie Delatyna—Worochty.

„BAJECZNIE USTOSUNKOWANY”

Klaski miał kilka poważnych spraw do przeprowadzenia i nie wiedział jak się do tego zabrać. Jeden z znajomych powiedział mu:

— Sam tego nigdy nie załatwisz. Idź do „Biura pośrednictwa w sprawach osobistych”. Płaci się za to dużo, ale opłaci się. — I oni mi tam wszystko załatwią?

— Pytanie! Długa Skarpetniczeki jest bajecznie ustosunkowany!

W poczekalni u Skarpetniczekiego znalazł Klaski mnóstwo klientów. Z gabinetu słychać było doniosły głos: Halo! Czy to minister!... Tu Skarpetniczeki!... Halo! Poprosić zaraz ministra! Czekał!

Po długim oczekiwaniu przyszła wreszcie kolej i na Klaskiego. Przyjął go w swoim gabinecie. Jego otoczenie o wyglądzie dość nieokreślonym, lecz z miną bardzo pewną. Klaski wyłożył mu swoie przagnienia.

— Głupstwo! Zatawimy wszystkie sprawy od ręki.

Po każdorazowym połączeniu telefonicznym odbywała się taka rozmowa:

— Halo! Minister? Serwus Julek! Tu Skarpetniczeki. Mój drogim, mam prośbę. Będę dziś potrzebował u ciebie w domu. Dobrze? — Doskonale! Cątnę cię! — Halo! Czy to prezes? Drogi prezescie kartkę za sprawą, którą musisz mi odrazu załatwić, Pa, burzi!

— Proszę mnie zaraz połączyć z gabinetem ministra. Skarpetniczeki, — To był Mój koleś, czekam, mam przytem nie moją sprawę, na której mi bardzo zależy. A przyczył był tak zw. głód znaków obiegowych.

— Tak ja załatwiam wszystkie sprawy! — tu zwrócił się do zdumionego Klaskiego. — Wszystko będzie w porządku. Złoży pan tyłko teraz należąca kwasa.

Klaski sięgnął skwapliwie do portfela i wzrok jego padł przypadkiem na sznur telefonu, nie idący do słony, lecz zwisający na ścianie. — Telefon był — rozłączył!

— A wie pan, że to beczalnie szanta! — ryknął Klaski, chwytając portfel i wskarując na telefon.

„Bajecznie ustosunkowany” wyszły tylko ramionami. Co pan chce? Każdy musi żyć — i każdy żyje jak może!...

PO WYWCZASACH

Witajcie! Po sześciu tygodniach milczenia zabierając znowu głos, spieszę powitać Was, Czytelnicy miłi, choć wyjeżdżając na urlop, nie zęgnalem Was.

Uczyniliem to rozmyslnie: w każdym poeznaniu jest pewna doza smętku i tego Wam i sobie oszczędziłem. A przy tem w okresie wyjazdu byłym szczególnie minorowo nastrojony, a przyczył był tak zw. głód znaków obiegowych.

Spowodował on, że po rojaniach o fiordach, norweskich, o lazarowym wybrzeżu, o Biarrrze lub Ostendzie, skoczyłem na... Tu mała dyfęcja.

Nastrojony byłtem minorowo, od minorów do desperacji kroki jeden tylko, a w chwilach, gdy ona opadnie człowieka, rodzi się w nim niezaparta chęć zrobienia sobie samemu jakiejś krzywdy.

W chwilach takich człowiek żeni się, strzela sobie w łeb, lub wyjeżdża na lotnisko podmiejskie. Zonaty już jestem, porzolenia na bron nie posiadam, po dokonaniu więc samobójstwa miałbym kramy z policją, volens-

nolens więc musiałem wybrać to trzęcie, czyli wyjazd na lotnisko podmiejskie.

Sześć tygodni wybotowania tak nos w nos z przyrodą, z pocziwymi kmiotkami, może posiadając dła kogós urok, nie dla takiego jednak mieszczucha, jak twórca niniejszego.

Wynajęłem na niewidzianego mieszkanie w Zenonowie pod Wołominem i pewnego pięknego po ranku wśród ulewnej deszczu, przybywszy szeregi osiadł, móż, jezior i bajorów czyli wieści oddalonych od centrum ilic wolnościńskich stanętem na miejscu.

Nie spałbym na wolowej skórze wszystkiego, com tam przerył. Zresztą zbyt pełen jestem radości powitania, bym miał ja kazi wspomnienia szeregu nieszczęść, których stałem się ofiara.

Jedno tylko mogę powiedzieć Wam, powodowany szczerą życiowości: o Czytelnicy, żędie się, odbierając sobie (byle, brzo Boze, bez szkody dla zdrowia) życie, ale nie jedziecie nigdy na lotnisko.

PASY I PRZYBORY DLA CIERPIĄCYCH NA RUPTURE I ŻOLĄDEK
Apteka Winińskiego
1444 Warszawa, Ave. 1177, Poczta 20

Telefon: 1390 Greenpoint
ALEXANDER W. BLIZINSKI
Polski Przesłębiorca Pogrzebowy (Undertaker)
Samochody do wynajęcia na wszelkie okazje
167 METROPOLITAN AVENUE
Brooklyn, N. Y.
(naprzeciw polskiego kościoła).

TEL: GREENPOINT 517.
ANTONI KWARCIAŃSKI
Najstarszy Polski zakład pogrzebowy w Brooklynie, urządza pogrzeby po cenach przystępnych
STANISŁAWA KWARCIAŃSKA
Właścielka
11 Newell Street, Brooklyn, N. Y.

BUILDING AND REAL ESTATE PAGE

REKORDOWA DZIAŁALNOŚĆ BIAŁOZA I KOŁODYŃSKIEGO

Cieszy nas i z przyjemnością notujemy powodzenie każdego polskiego interesu i przedsiębiorcy wierząc że w ten sposób budujemy naszą ośpiąją brać od

której właśnie popierania zależy rozwój naszych polskich interesów.

KUP WPROST OD BUDOWNICZEGO \$100 GOTÓWKI
PEŁNA CENA \$5,375
Pełna Polisa Tytułu Właściciela
Pięć dużych słonecznych pokoi. 2,000 stóp ziemi.
Przynależność katolicka wspaniała wykładana po długim przysięganym warunkach. \$250 gotówkami na otrzymanie tytułu własności.
DORLIN REALTY CORP.
90-42 — 148th St. Jamaica, N. Y.
Zaraz przy Jamaica Avenue, jeden blok od Springhills Boulevard po 800 stóp, dwa bloki od L. I. R. R. Station

Panowie Białoza i Kołodyński prowadzą biuro realnościowej przy 687 — 5th ave. tuż obok Polskiej Kasy Oszczędności. W ostatnich dziesięciu dniach zrobili oni że tak się wyrażają rekord jak na stosunki polskie przez prowadząc następujące transakcje: Zamiana dwóch budynków przy 5-ej ave. i 21-ej ulicy na następującą posiadłość: rogowy dom przy 50-ej ulicy i 3-ej ave. i duży rogowy dom ze sklepami przy 8-ej ave. i 55 ulicy. Transakcja ta była na ogólną sumę \$144,000. W tym samym czasie sprzedano następujące domy: Józefowi Putko z Prospect ave., dwu familijny dom ze sklepem i garażem przy 31-ej ulicy pomiędzy 4 i 5 ave. W. Tomaszewski

mu trzy familijny dom przy 547 56 ulicy Bay Ridge naprzeciw innego polskiego realnościowca, S. Czarnieckiemu, 3 fam. dom przy 48-ej ulicy pomiędzy 3 i 4 ave. Władysławowi Jamarntowi, 8 fam. dom przy 524 — 8 ulica w South Brooklynie.

Ruch Budowlany w Maspeth

Maspeth z braku komunikacji subwajowej długo było zapomniane, ostatnio jednak i tam zaczyna się rozwijać, i niema tygodnia aby nie rozpoczynano nowych budowli. W ostatnim tygodniu rozpoczęto program budowlany na \$100,000 w tem trzy piętrowy budynek przy Grand i Ramsen. Na Kolyer przy Fulton 10 jedno familijnych domów i 10 w samej ulicy poniżej Staring Pl. 8 jednodzielnych domów.

Chmurnyński buduje \$400,000 dom apartamentowy

Władysław Chmurnyński z Asto rji, zięć p. Brykzyńskiego otrzymał w tych dniach zatwierdzenie planów na budowę nowoczesnego budynku apartamentowego na Polk ave. w Winfield pomiędzy 71 i 72 ulicą. Koszt ogólny tego budynku obliczany jest na \$400,000.

Prędko muszą być sprzedane

- 3 familijny murywany dom, po 5 pokoi, wanny i elektryka; cena \$7,500, wpłaty \$1,500, renta \$90 miesięcznie.
 - 3 familijny murywany dom, po 6 pokoi, wanny i elektryka; cena \$13,900, wpłaty \$3,000, renta \$144 rocznie.
 - 3 familijny drewniany dom, 3 i 1/2 6 pokoi, wanny, elektryka i parowe ogrzewanie tudzież garaż na 3 automobile; cena \$13,000, wpłaty \$3,000, renta \$170 miesięcznie.
 - 4 familijny drewniany dom ze sklepem; cena \$12,500, wpłaty \$2,000, renta \$138 miesięcznie.
 - 3 familijny drewniany, po 5 pokoi; cena \$14,750, wpłaty \$1,000, renta \$153 miesięcznie.
- Wiele innych domów, interesów i farm, wymiana domów na farmy.
ZŁOŻENIA DO BROOKLYN REALTY CO.
598 Manhattan Avenue
BROOKLYN, N. Y.

ŻĄDZĄCI WIĘCEJ PARKÓW W QUEENS

Nie do uwierzenia wprost jest niedawno ogłoszona statystyka wykazująca że Queens do swej przetrzeźni ma najmniejszy procent obszaru zajmowanego przez Parki. Ogłoszone cyfry wykazują że największy procent obszaru zajmowanego przez parki mieści się na Bronx, 25%, następnie idzie Manhattan 13%, Brooklyn 5% i Queens 2%, nie dziw więc że rozumiejąc sytuację obywateli powiatu Queens liczącego obecnie przeszło 800,000 ludzi a który ma wielką przyszłość przed sobą żądają aby miasto zakupiło obecnie jak najwięcej ziemi na parki, bo później ceny będą tak wysokie że nie sposób będzie kupić i obszary proponowane jeżeli raz zostaną choć częściowo zabudowane to później o parkach nie może tam być mowy.

Nowe budowle w Brooklynie

Plany zatwierdzone przez miasto biuro budowlane za zeszły tydzień wykazują że projektowane nowe budowle pomieszczą 1021 nowych rodzin i kosztować będą \$4,763,805.

W tym jedno fam. 81 domów, dwu fam. 14, dwu fam. ze sklepami 7 a apartamentów 73 na 898 rodzin. Oprócz tego budowane będzie 7 budynków fabrycznych, 5 sklepowych, jeden budowlany biurowy i 128 garaży.

BUDOWNICZY POTRZEBUJĄ PIENIĘDZY
OSTATNIE CZTERY DOMY
NOWO WYBUDOWANE DOMEY WYCIĄGNIĘTE
6 POKOI
z \$7250 do \$6500
Trzeba widzieć, ażeby je ocentić.
Tytko 5 minut drogi od Fulton ulicy „J” Rockaway Blvd. Station.
Po informacjami zgłaszaj się telefonicznie
Laurelton 4431, Virginia 2385.
135-35 Woodhaven Blvd, Ozone Park, New York.

TEL. 5318 GREENPOINT
F. WENCK
Elektryczny Kontraktor
Wykonuje wszelkie roboty po cenach umiarkowanych
214 Driggs Avenue, Brooklyn, N. Y.

ROZUMNI LUDZIE NIE RYZYKUJĄ!
Wiedzą, że za nadwyżkaj mająte opłaty mogą zaasekurować od
OGNIA LUB WYPADKU
WSZYSTKIE LINJE
Dom — Meble czy Automobili
KARTY OKRĘTOWE NA
PRZESYŁKA PIENIĘDZY W DOLARACH I ZŁOTYCH
Sprawy Notarialne, Krajowe i Paszportowe
Sprzedaż i zamiana Domów, Ziemi i Interesów.
Bolesław Nurkiewicz 572 — 4 Ave., przy 16-ej ulicy South Brooklyn, N. Y.
Edward Brachocki 1070 Manhattan Avenue, Greenpoint
Brooklyn Realty Co. 598 Manhattan Avenue, BROOKLYN, N. Y.
Telefon Greenpoint 8068

REGO HOMES
REAL GOLD
Cena \$7500
Miejska Kanalizacja
Brukowane Ulice
Chodniki i narożniki
Placdia zabaw dzielczych
CENA POWIŻSZA
Queens Boulevard
FOREST HILLS WEST
ELMHURST

GAWLIŃSKI & CO.
POLECAJĄ NASTĘPUJĄCE DOMEY:
2 familijny drewniany, mieszkanie po 5 i 6 pokoi, kąpielnia, elektryka, dom bardzo dobrze utrzymany, w ładnym doborze położeniu, pół bloku od dużego parku; cena \$4000, gotówką stosownie do umowy, obecnie na tym domie istnieją dotychczasowe mortgages.
4 familijny drewniany dom i duży sklep, obecnie apteka, mieszkanie po 4 duże pokoje, na pierwszym piętrze 8 bardzo ładnych pokoi, kąpielnia, elektryka, centralne ogrzewanie dla sklepu i pierwszego piętra, dom bardzo dobrze utrzymany na Avenue, w dobrej byczynności, rent \$2,200; cena \$17,000, gotówką około \$5,000.
4 familijny murywany w najlepszej lokalności na Flatbush, mieszkanie po 4 duże widne pokoje, wszelkie najnowsze ulepszenia, 10a 25 x 125, rent \$3,432; cena \$22,000, gotówką nie duża stosownie do umowy, obecnie tytko pierwszy mortgage bankowy, drugi udział obecny właściciel na bardzo dogodnych warunkach.
8 familijny murywany w dobrej rezydencjonalnej sekcji, mieszkanie po 6 dużych widnych pokoi, kąpielnia, elektryka, gazowa ogrzewana do wady, front domu 29 stóp szeroki, dom bardzo dobrze utrzymany, rent \$3,816; cena \$24,000, gotówką około \$4,500.
8 familijny murywany w bardzo dobrej sekcji, mieszkanie po 5 dużych widnych pokoi, kąpielnia, elektryka, dom w jak najlepszym stanie, doskonała komunikacja, rent \$2,800; cena \$21,500, gotówką około \$4,500.
ZŁOŻENIA
GAWLIŃSKI & CO.
231 DRIGGS AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Pożyczamy na hipoteki najniższym kosztem.
Asesuracje wszelkiego rodzaju.

JEŻELI
masz zamiar kupić dom — lub dom sprzedać
PRZECZYTAJ
ogłoszenia w NOWYM ŚWIECIE, a znajdziesz czego szukasz.
OGŁOSZENIA NA TO SA, ABY WAS INFORMOWAĆ

NAJLEPSZY BARGAIN W EAST NEW YORKU
6 familijny murywany dom, pół bloku od subwajny, mieszkanie po 4 pokoi, białe wazy, elektryka i wanny; cena \$11,000, gotówką \$1,900, rent \$1,500, pierwszy hipoteka \$2,750, druga \$4,000, 10a 20 x 100.
BARGAIN W SOUTH BROOKLYN
6 familijny murywany dom, mieszkanie po 4 pokoje, elektryka, dobre renty \$1,998 rocznie, 10a 25 x 90; cena \$15,500, gotówką \$2,000, tytko jedna hipoteka.
PIĘKNY DOM PRZY PROSPECT PARKU
3 familijny murywany dom, dwa bloki od stacji górnej kolei, elektryka, dwa piece do ogrzewania, 10a 20 x 100; cena \$9,250, gotówką \$2,000.
GLOBE REALTY COMPANY
POLSKIE BIURO REALNOŚCIOWE
630 FOURTH AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Otwarte codziennie do godziny ósmej wieczór.
(Stacja B. M. T. Subwajny 9th Street)

Your OWN HOME IS HERE
Tylko \$2,500 gotówkami Wprost od budowniczego
Kupić możecie dwu-familijny, co dopiero wykończony dom. Jedna minuta od stacji górnej kolei. Jedenaście pokoi, dwie oszklone werandy, taplowe kuchnie i kąpielnie, przynależność „parquet” podłogi. Parowce ogrzewanie, osobno dla każdej familij, garaż na 2 auta, 5 bloków od polskiego kościoła i szkoły. Prywatny wjazd, 10a 26x100.
ANTONI J. POLASKI
103-69 — 97-th Street
OZONE PARK, L. I.
Dojazd: Fulton St. górna kolej do Rockaway Boulevard stacji, 166 jeden blok do 98th St. i Liberty ave.

ST. MARKS PLACE REALTY CO.
Największe Polskie Biuro Realnościowe, Asesuracyjne i Notarialne
Prowadzone przez znanych od szeregu lat realnościowców w Nowym Yorku i okolicy
POLECAJĄ NASTĘPUJĄCE DOMEY:
2 FAMILIJNY murywany, 5 i 6 pokoi, ulepszenia, jeden tytko mortgage bankowy, drugi właściciel daje na dogodnych warunkach; cena \$9,000, gotówką \$2,000.
6 FAMILIJNY murywany po 4 pokoi dla rodziny, wszelkie ulepszenia, jeden tytko mortgage bankowy, drugi właściciel daje na dogodnych warunkach; cena \$22,500, gotówką \$4,000, dobra sposobność dla prędkiego kupca.
16 FAMILIJNY i dwa sklepy, (fire proof), apartamenty po 4 i 5 pokoi dla rodziny, (box rooms), kąpielnia, elektryka, gorąca woda, 10a 25 x 100; cena tytko \$24,000, gotówką \$5,000, tanti dom.
19 FAMILIJNY murywany i trzy sklepy, (fire proof), mieszkanie po 3 i 4 pokoi, wszelkie ulepszenia, 50 stóp szeroki, jeden mortgage bankowy, drugi właściciel udzielił na dogodnych warunkach; cena \$53,000, gotówką \$10,000, rent \$9,342.
1 wiele innych takich domów, lot i farm a także mamy do sprzedania wiele interesów, jak grosernie, buczernie, restauracje i t. p. Pożyczamy aa hipoteki najniższym kosztem, również kupujemy i sprzedajemy wszelkie hipoteczne. (MORTGAGES BOTH SOLD & LOANS). Biuro nasze jest otwarte codziennie od godziny 9 rano do 9 wieczór, w niedziele i święta od godziny 10 rano do 4 po południu.
ST. MARKS PLACE REALTY CO.
113 ST. MARK'S PLACE (East 8th Street) NEW YORK CITY
Pomiędzy First Avenue i Avenue A

Nie zasypiajcie gruszek w popiele
Inni ludzie robią pieniądze na realności, nie czekając, bo czas to pieniądz. Zobaczenie nasze oferty.
W BROOKLYNIE—
8 familijny murywany, rent \$168 miesięcznie; cena \$14,500, gotówką \$3,000.
W BAY RIDGE—
6 familijny murywany blisko subwajny, wszystkie nowoczesne urządzenia z wyjątkiem ogrzewania, rent miesięczny \$250, ładne widne pokoje białe; cena \$12,500, gotówką \$1,000.
16 familijny murywany w Bay Ridge, wanny i elektryka, pomiędzy 4th i 8th Avenue, blisko subwajny, dom bardzo dobrze się opłacający; cena \$53,000, gotówką około \$10,000.
NA SPRZEDAŻ LUB ZAMIANĘ—
Garaż, jeden w South Brooklyn, drugi w Bay Ridge, narobny budynek, każdy 100 x 100, można zamienić za dom lub kupić wpłacając dobrą drugą hipoteką i trochę gotówki.
WIELE INNYCH KORZYSTNYCH OFERT
KOŁODYŃSKI I BIAŁOZ
687 FIFTH AVENUE, obok Polskiego Banku, BROOKLYN, N. Y.
Telefon, Huguenot 3447

AMAZONKA ZACHODU

AKWARELA DANA SMITHA

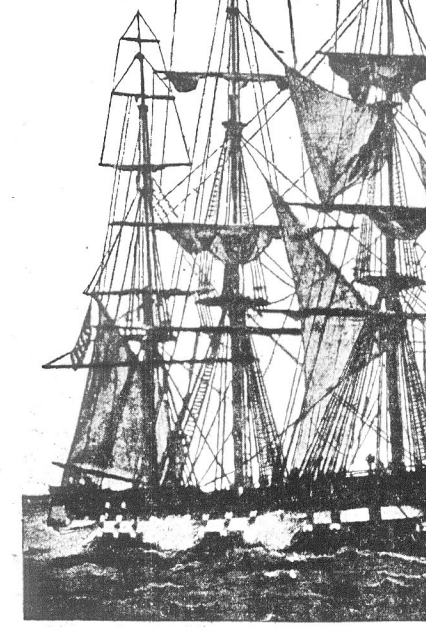

Jaką rolę odgrywa radio w dokonywaniu zdjęć filmowych

Pamiętna bitwa pod Tripoli, w której historyczny okręt Constitution odkrył się chwałą wieki, zostanie odtworzona powtórnie w celu dokonania zdjęć filmowych przy udziale popularnego w obecnych czasach radjo.

Na błękitnych falach Oceanu Spokojnego kobryse się pływająca stacja nadawcza oznaczona inicjałami KP.F. O le u da się wam kiedykolwiek „złapać“ fale tej radiostacji — co jest możliwym w stosunkowo niedużym promieniu, gdyż zadaniem stacji — jak się dowiemy później, nie jest przesyłanie dźwięków na dużą odległość — to usłyszeć wówczas z pewnością tubalny głos kapitana dowodzącego okrętem artylerzyjskim. Zwycię repertuar stacji nadawczych zawierający muzykę, piosenki, jazzowe projekcje muzyczne i fikcyjne podrzędne po podzwońnikowych krańcach, podlewane sosem melodiorientalnych ustępuje miejsca w danym wypadku odgłosom strzałów armatnich. Sama radio stacja jest jakby dymie inowacja w rozwoju sztuki filmowej. James Cruze, słynny reżyser filmowy wprowadził te ulepszenia mające za zadanie przesyłanie rozkazu reżysera na dalszą odległość. Nowy obraz noszący nazwę „The Old Ironsides“ odzwierciedlając historię Floty Amerykańskiej, pełnił sztukę filmową o le nie na nowe tory, to na nowe ścieżki. Jedną z najbardziej realnych bitew na morzu, jaka kiedykolwiek została odtworzona na srebrnym ekranie przy udziale pół setki okrętów, odgrywających pierwszorzędne i drugorzędne role, zrodzi wspomnienia o bohaterach, którzy zgineli w walce morskiej pomiędzy Flotą Amerykańską a eskadrą piratów tryputlińskich i podczas której historyczna fregata Constitution odkryła się chwałą wieki.

Trudności jakie się zrodziły w związku z reżyserią obrazu były po prostu nieprzewidywane. Podawano najrozmaitsze projekty, przeglądano je i odrzucono, ażeby szukać nowych i bardziej praktycznych. Wreszcie James Cruze zdecydował, że radio rozwiąże ten tak trudny pro-

Prując błękitne fale oceanów stara fregata Constitution n. sobowtór historycznego okrętu, odtworzy pierwszą rolę niemego „artyisty“ w wspaniałym filmie „The Old Ironsides“.

blemat. Wysoki, tegi, dobrze zbudowany mężczyzna, przypominający wyglądem raczej farmera niż dyktora filmowego, siedział na stołku górnym na St. Catalina Island, gdzie dokonywano zdjęć do tego epokowego obrazu, i opowiadał o nowym rozwoju w technice dokonywania zdjęć filmowych.

„Za dawnych czasów, i nie tak znowu bardzo dawno — zaczął James Cruze swoją rozmowę — obraz filmowy mało się różnił od albumu rodzinnego. Kamera filmowa, zrobiony parówek i kilku osobów zaganiających małe stado bydła, by ją jednym niezbędnym rekwi-

tami filmu. Reżyser miał bardzo łatwe zadanie, a praca jego należała chyba do najprostszych z możliwych. Działaj rzeźm ma się całkiem inaczej. Zadaniem reżysera jest uchwycenie najpiękniejszych momentów życiowych. Taśmy filmowe zostały znacznie ulepszone. Kamera obejmuje szerszy ką i znacznie większą odległość. Jedynie bienny dyrektor pozostaje niszcząca siłą istotą ludzką, mając do rozporządzenia tylko swoją głowę. Dotychczas nie zostały wynalazone te przyrządy, które ułatwiłyby pracę dyrektora. Wielokrotnie trudności w obliczu których staje dyrektor filmowy, jest wprost proporcjonalną do wielkości obrazu i ilości artystów biorących udział w filmie. Czy możecie więc wnieść go za to, że zaprzęga radjo do pracy w filmie?

„Jako przykład, weźcie obraz nad którym pracujemy obecnie — ciągnął dalej dyrektor. — Pół setki okrętów bierze udział w zdjęciach z walki morskiej, która zostanie utwiczona na srebrnym ekranie w filmie „Old Ironsides“. Sto sześćdziesiąt armat daje salwę jednocześnie. Do ładunków armatnich użyto 10 tysięcy funtów prochu i 5 ton TNT; 2000 piratów, specjalistów morskich i marynarzy z floty handlowej bierze udział, w tem obrazy przedsięwzięcia.

Łatwo sobie wyobrazić trudności związane z reżyserią tak obłężnego obrazu. W niektórych scenach statek z kamerą filmową znajduje się w odległości mili od innych okrętów. W jednym wypadku odległość ta wynosi pięć mil!”

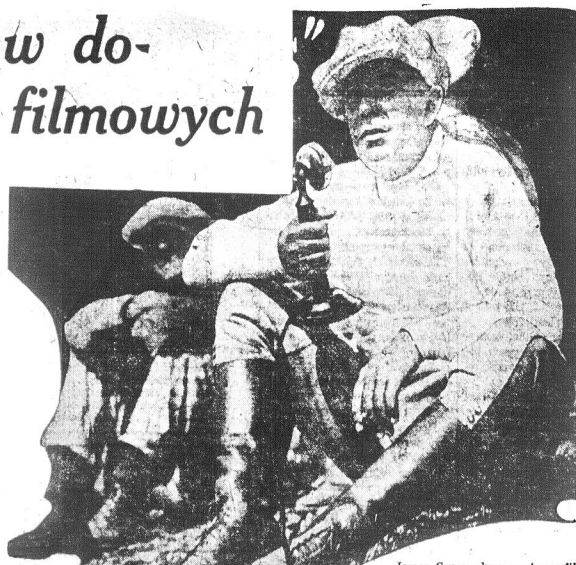
Było widoczne, że kierownik nie akcja obrazu przy pomocy u-

Fregata Constitution odegrała znaną rolę w historii Stanów Zjednoczonych stającą się kilkoma zwycięskimi walk z flotą angielską i biorąc do niewoli odkryty nieprzyjaciela.

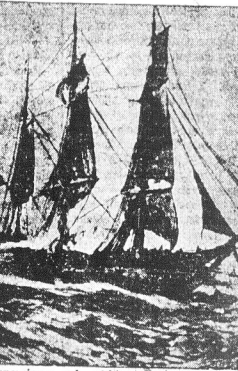
celnej ziemi kalifornijskiej w błękitne tonie oceanu — zaczęły się pietyrzy niezliczone i nieprzeżytywane przedtem przeszkody. W ciągu ośmiu tygodni prawie, Peter Harold, kierownik departamentu elektrycznego w studio filmowym w wytwórni Paramount Lasky pracował wie dni i w nocy, ażeby zbudować stację nadawczą i odbiorczą, które mogłyby wysłać i przyjmować fale o nieznacznej długości. Po drugich eksperymentach ułożył on plan podług którego można było skonstruować stację wysyłającą fale o długości 110 metrów. Stację tę można było przenosić z miejsca na miejsce. Można było ją ustawić na okręcie i na pagórku, zależnie od tego, jaka pozycja aparatu odpowiadała lepiej zadaniu. Na każdym z okrętów zainstalowano odbiorniki radiowo-

wy, zaopatrzone w duży głośnik. W ten sposób mogłem wydawać rozkazy poszczególnym okrętom i artylerzystom kierującym ogniem armatnim. W niektórych wypadkach użyto również nauszników radiofonijnych, w które zostały ubrzojeni fotograficy dokonyujący zdjęć. Ten pomysł dopomógł mi pnieć w ruch jednocześnie wszystkie kamery filmowe.”

Plan został już wykonany. Stacja nadawcza została zarejestrowana na liście radiostacji Stan. Zj. i otrzymała prawo wysyłania fal na mocy przepisanej stanu Kalifornia. Setki osób zamieszkałych południowo-zachodnią częścią stanu przyluczyli się z ciekawością temu nowemu programowi. Oprócz radjo i wysłków pana Cruze, który pragnie uczynić z filmu „Old Ironsides“ — prawdziwe arcydzieło, zastosowano jeszcze jedno ulepszenie. Na rufie jednego z okrętów wybudowano drewnianą nadbudówkę, na której umieszczono kamery filmowe. Ustawione w ten sposób aparaty fotograficzne mogły dokonywać zdjęć bez żadnych przeszkód, mając przed sobą odkryte pole widzenia. Platforma została wykropkowana w ciemności, które dopomagały do utrzymania samej kamery w płaszczyźnie poziomej, niezależnie od tego, jak silnym było kołysanie się okrętu.

James Cruze, słynny reżyser filmowy użyje radjo telefonu podczas kierowania bitwą morską, jaka zostanie odtworzona koto wyspy San Catalina

Fregata Constitution odegrała znaną rolę w historii Stanów Zjednoczonych stającą się kilkoma zwycięskimi walk z flotą angielską i biorąc do niewoli odkryty nieprzyjaciela.

brzu wyspy Catalina. Gato wyspa, który wybudował tam wspaniały hotel i utworzył lenią kolonię. Gato obrzymał rodziną filmową, zamieszkał jednak na niezamieszkałym i mało zbadanym brzegu tej wyspy, gdzie ma wolne pole do działania i może udawać rozbójników morskich i odgrywać mroźnego krew w zylach z bitem na lądzie i na morzu. James Cruze i artyści odgrywający rolę pierwszorzędnych, zamieszkali na szczycie góry w obszernym starym budynku. Na dole w mieście szłaś osób mieszka 2,500 osób w skład których wchodzi: fotograf, elektrochemicy, stolarze, żagła statków i artyści. Oprócz aktorów odgrywających główne role, załoga okrętów składa się z prawdziwych marynarzy, opalonych na słońcu mórz podhudownych. Wyszukanie odpowiednich typów oraz specjalistów obemanych z olinowaniem okrętów żaglowych, jakie w początkach XIX stulecia prufy fale mórz, było również zadaniem nie łatwym.

„Chcieliśmy — powiada p. Cruze, — zaangażować do głównych ról ludzi, którzy są obcymi z morzem, lub też pewien czas spędzili na mórzu. Ten szczegół jest absolutnie niezbędny. Bitwa morska w zatoce Tripoli należy do jednego z najbardziej barwnych momentów w historii Floty. Wykonanie głównych ról nie można było powierzyć zwykłym szczerom ładowym. — Dam panu jeden przykład: W pewnej części obrazu główny artylerzysta ze statku Constitution musi wspiąć się po olinowaniu na sto stóp 7 stojące, na rufie nie zdawać sobie sprawy z tego, że jest narazony na niebezpieczeństwo spotęgowane silnym wiatrem, jaki dmię z szybkością huraganu. Tę trudną i ryzykowną rolę odtworzy George Bancroft, który niedłży miał zamiar poświęcić się karjerze morskiej. Był marynarz, a obecnie aktor filmowy kształcił się niedłży w szkole morskiej w Annapolis. Pływał on z admirałem Dew i brał udział w bitwie morskiej w zatoce matiliskiej. Podczas wojny na Filipinach, gdy Lawton ginął tragiczną śmiercią, Bancroft uczestniczył w wyprawie, która udała się na poszukiwanie zaginionego generała. — Los chciał, że zginął on swoich łowiarzy, dostał się do niewoli i ostatecznie nie zginął z rak nieprzyjaciela. Oprócz tego Bancroft pływał na starym żaglowcu Constitution. Był to statek, na którym po raz pierwszy

odbył podróże morską. Moście więc sobie wyobrazić, jak jest on obecnie podniecony i zadowolony, że w krótkim czasie będzie mógł znowu przypomnieć sobie chwilę swojej młodości, które spędził, żeglując po siedmiu oceanach.

„Wallace Beery, pomocnik na statku Esther, zalicza się również do kategorii byłych marynarzy, a Charles Farrell, odtwierający pierwszą rolę meka, spędził swą młodość lata na żaglowcach, które zmieniły po każdej podróży, pragnąc w ten sposób poznać najbardziej oddalone zakątki globu ziemskiego. — Johnnie Walker, który odegra bohatera rolę Stephana Decatur'a, ma mało doświadczeń z żeglowaniem na filinie, lecz został wybrany do tej roli jedynie dlatego, że przypomni z ruchów, twarzy i postawy słynnego generała.”

Na błękitnej płaszczyźnie zatoki kołyszą się stare brygi. Casy ten niewyższy problem skutecznym środkiem w umysłach widzów wspomnienie, wyraźnie wyrażone i chwile świadczą o sile i sprawności floty amerykańskiej znajdującej się wówczas w kulcebo. Oko dyrektora skierowało się na białe żagle tych weteranów mórza.

Jedenastu tych okrętów znalazło się w różnych portach w wybrzeżu Atlantyku i przyholowano je statkami do Catalina Island. Promieniująca gwiazda w tej niemyj obszarze jest Llewellyn J. Morse, stary trzy-nastoletni szukner o pojemności 1500 ton. Statek ten mogłoby uprzyścić kowiecie i utworzoną z niego sobowtór omawianego powyżej Constitution.

„Nie myślcie, że wprowadzenie stacji nadawczej obalilo wszystkie trudności wziętych pan Cruze. — Rozwiązany problem skutecznym środkiem nie mogłymi przewidywać innych przeszkód. W dużej bitwie na mórzu okręty są zdane na łaskę i nielaskę wiatru. Zaden z okrętów nie posiada maszyn ani innych przyrządów, które mogłoby uprzyścić kierowanie okrętem. Zdejmowanie nie epizodów z walki jest trudne. Ze względu na to, że uczestnicy obrazu znajdują się na krawędzi śmierci, przygotowaliśmy szybkie łodzie motorowe i aeroplany, które w razie potrzeby pospieszą z pomocą.”

Treść filmu jest zaczerpnięta z prawdziwych źródeł historycznych. Słynni korsarze srodiemnomorscy, którzy przez dwa wieki prawie byli potęgą potęgami wsiężdnych nacji, skierowali swoją uwagę na nowy i pełnyżaglowiec Constitution. Marynarze amerykańskiej reprezentacji wówczas silni i odważni nacji, postanowili zgładzić z oblizca ziemi niebezpiecznych handlowców mórza. W roku 1804 Constitution znajdujący się pod komendą komandora Edwara da Treble zbombardował forty Tripoli i polozył kres niszczycielskiej działalności piratów.

W roku 1812 Constitution dostawie osalił Stany Zj. stażając kilka walk z flotą angielską, The Gurriere, Java, Levant, Picout i szesnastu innych okrętów angielskich zostało wziętych do niewoli przez załogę bohatera filmowego. W roku 1812 Constitution dostawie osalił Stany Zj. stażając kilka walk z flotą angielską, The Gurriere, Java, Levant, Picout i szesnastu innych okrętów angielskich zostało wziętych do niewoli przez załogę bohatera filmowego. W roku 1812 Constitution dostawie osalił Stany Zj. stażając kilka walk z flotą angielską, The Gurriere, Java, Levant, Picout i szesnastu innych okrętów angielskich zostało wziętych do niewoli przez załogę bohatera filmowego.

ILUSTROWANA KRONIKA Z POLSKI

Bezrobocie w kraju maleje — Min. Jurkiewicz może być zadowolony

Państwowe urzędy pośrednictwa pracy w dalszym ciągu stwierdzają zmniejszenie się bezrobocia w kraju. Nie więc dziwi-

wilkunastu obozach dla jeńców. Bezpośrednio po powrocie do Polski w r. 1919 wstąpił na służbę do min. P. i O. S.

Min. Stanisław Jurkiewicz.

nego, iż minister pracy, p. Jurkiewicz, może się czuć zadowolony. Min. Stanisław Jurkiewicz otrzymał studja prawnicze w uniwersytecie lwowskim. W czasie wojny wywieziony przez Moskali ze Lwowa, przebywał kolejno

W r. 1920 brał czynny udział w charakterze ochotnika, w wojnie z bolszewikami. Odnaczone jest krzyżem komandorskim „Odrodzenia Polski” i krzyżem oficerskim francuskiej „Legji honorowej”.

Na gruzach moskiewskiej pomocy powstaje nowa dzielnica — Muzeum pamiętek cierpień narodu

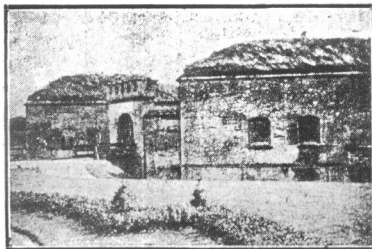
Warszawa posiada poza pałacami związanymi ze świętą przeszłością Polski i miasta, pamiętne mury Cytadeli.

Jest to sanktuarium cierpień przetrzytych przez ostatnie stulecie przez męczenników walki z moskiewskim zaborcą, a wraz z nimi całego umęczonego kraju. Mury Cytadeli wykonały jeden

dzoną dzielnicę parkową z dworakami na Żoliborzu.

Dopiero obecnie po stopniowym burzeniu ponurę pamiętkę przeszłych dni powoli dźwiga się Żoliborz do dawnej świetności.

Nad burzeniem wałów pracują już kadry bezrobotnych, jak wskazuje to nasza ilustracja. Nie wszystkie jednak zabudo-

Port Traugutta, w którym mieścić się będzie muzeum.

tylko z celów najędźdźców. — Wstrzymały rozwój miasta w kierunku północnym.

Co gorzej, przy budowie warowni zniszczono całą ładnie urzą-

wania i pawilony Cytadeli zostana zburzone. Pozostaną z nich te, które bardziej związane są ze wspomnieniami tysięcznych echa jejków naszych męczenników narodowych.

Otwarcie Wystawy Przemysłowo - Sportowej

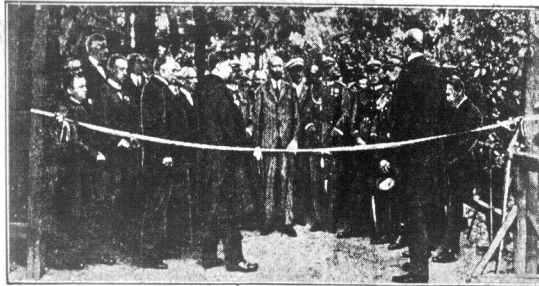
Dnia 21 b. m., o godzinie 12 w południe nastąpiło otwarcie wystawy przemysłowo - sportowej na Dynasach wobec licznie zebranych przedstawicieli wojskowości, komitetu - honorowego i wykonawczego wystawy, przed-

stawiciele ministerjów, prasy, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego oraz licznie zebranej publiczności.

Po przemówieniach prezesa wystawy p. Zd. Grocholskiego, oraz p. ministra Kwiatkowskiego, ten ostatni przejął wstęgi. O

godzinie 4-ej odbył się mecz futbolowy między Artystami a Bankiem Polskim.

Gra była bardzo ciekawa i interesująca, z przewagą Artystów. Ilustracja nasza przedstawia moment przemówienia prezesa wystawy p. Grocholskiego.

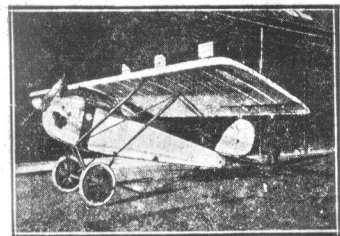

Przemówienie prezesa Z. Grocholskiego.

Powstaje wielka fundacja lotnicza im. Marszałka Piłsudskiego

Lotnisko szkoły pilotów cywilnych w Młocinach.

Awionetka szkolna w Młocinach.

Raucone przed tegorocznymi imieniami Marszałka Piłsudskiego przez podoficerów garnizonu zamajskiego hasło zgromadzenia w korpusie podoficerskim funduszu na zakup samolotu imienia Marszałka Polski, dało imponujące wyniki. Ofiarność okazała

się tak wielką, iż zebrano około 60.000 złotych.

Placówka handlu żywym towarem w siedzibie konsulatu polskiego w Algierze

Kolonja polska w Algierze wystosowała do „Expressu Porannego” list, opatrzonej wieli podpisami, ze skargą na konsula polskiego p. Ariene Rozee w Algierze.

Na czło wielu motywowanych zarzutów wysuwa się jeden, kompromitujący dostatecznie p. Rozee, jako konsula Rzeczypospolitej.

Oto dom swój, w którym mieści się biuro konsulatu, p. Rozee wynajął właścicielowi domu schadzki.

Kolonja słusznie uważa za konieczne donieść władzom centralnym i opinii publicznej o tem o burzącym sponiewieraniu siedziby przedstawicielstwa Rzeczypospolitej.

Dodać należy z przykrością, że p. Rozee był w woiem czasie odznaczony orderem „Polonia Restituta.”

Za jakie zasługi? pytają z oburzeniem członkowie kolonji polskiej w Algierze.

Na zebraniu w dniu 6 sierpnia wybrano specjalną komisję w osobach pp. Lucjana Godziszewskiego, Mieczysława Krajewskiego i Witolda Hrynkiwicza, która otrzymała pełnomocnictwo do wystosowania protestu przeciw dalszemu urzędowaniu p. Rozze-go.

— Tatusiu, co teraz robią ludzie na wsi?

Pochód bogów olimpijskich we Lwowie

„Mercury” w chwili wymarszu na miasto.

We Lwowie odbyła się z wielokrotnym powodzeniem „Reduta Strzelecka” urzędzona staraniem Strzelnicy pod protektorem prezydentowej Neumannowej na dochód bursy im. De-

„Kielbaski” wchodzący z Łowickiego, bawiące w Warszawie z okazji uroczystości przewiezienia relikwii św. Stanisława Kostki i zjazdu katolickiego.

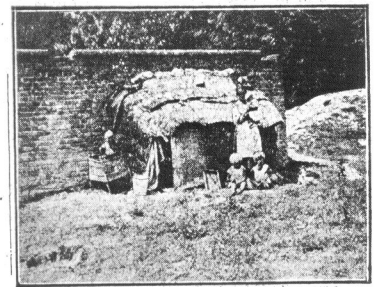
„Budka ciasna ale własna” — Obrazek z niedoli mieszkaniowej bezdomnych

Błędną polityką magistratu do prowadzila do tego, że około 4.000 osób zostaje dotychczas bez dachu nad głową.

Pomieszczenie tych bezdomnych w barakach nie rozwiązało jednak błęski mieszkaniowej. Bezdomni sprowadzają noce na ławkach w alejach, pod arkadami mostu, w bramach domów i pod parkami.

Zapobiegłiwi z pośród bezdomnych, kleją sobie na peryferiach miasta szalasy i lepianki. Ilustracja nasza przedstawia jeden z tych obrazków nędzy nie skłanianej, która w tym wypadku dotknęła małżeństwo z czworogłosem drobnych dzieci.

Ileż takich rodzin podobny pędzi żywot w Warszawie?

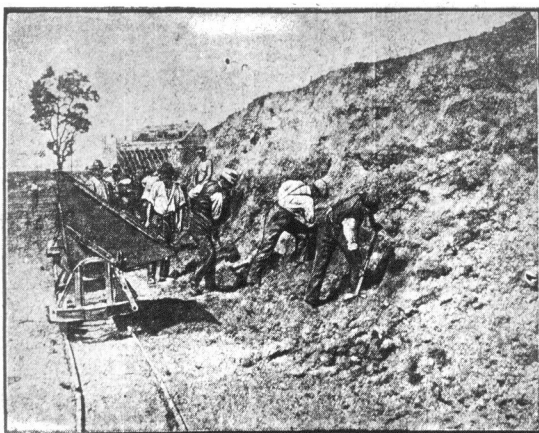
Shalasy bezdomnych na Woli.

Rekordy sportowe 1-ej Dywizji Legionowej

Dywizja legionowa, której tradycje sportowe sięgają jeszcze czasów walk pozycyjnych pod Opotową i Polską Górą, nie zaniedbuje obecnie ćwiczeń sportowych i w wileńskim życiu sportowem odgrywa b. poważną rolę. Na lekkoatletycznych zawodach o

mistrzostwo 1-ej dywizji legionowej pobito nawet 2 rekordy okręgu wileńskiego, a mianowicie w biegu na 800 m. Halicki 2 m. 10.5 sek i sztafecie olimpijskiej 100—200.— 400 — 800 m. zespół 5 pp. 3 min. 49 sek.

W ogólnej klasyfikacji pierwszeńsze miejsce uzyskał 5 pp. 55 punktów i zdobył nagrodę przechodnią dywizji na rok 1926, drugie 6 p. p. 27 pkt., trzecie 1. p. p. (9 pkt.). Lekkoatletów 5 p. p. górnowali w biegach i rzutach, 6 p. p. lepszy był w skokach.

Burzenie wałów Cytadeli warszawskiej.

Zwycięski zespół lekkoatletyczny 6-go p. piech. w Wilnie.

Jak wyglądają potajemne wyszynki w dużych miastach amerykańskich

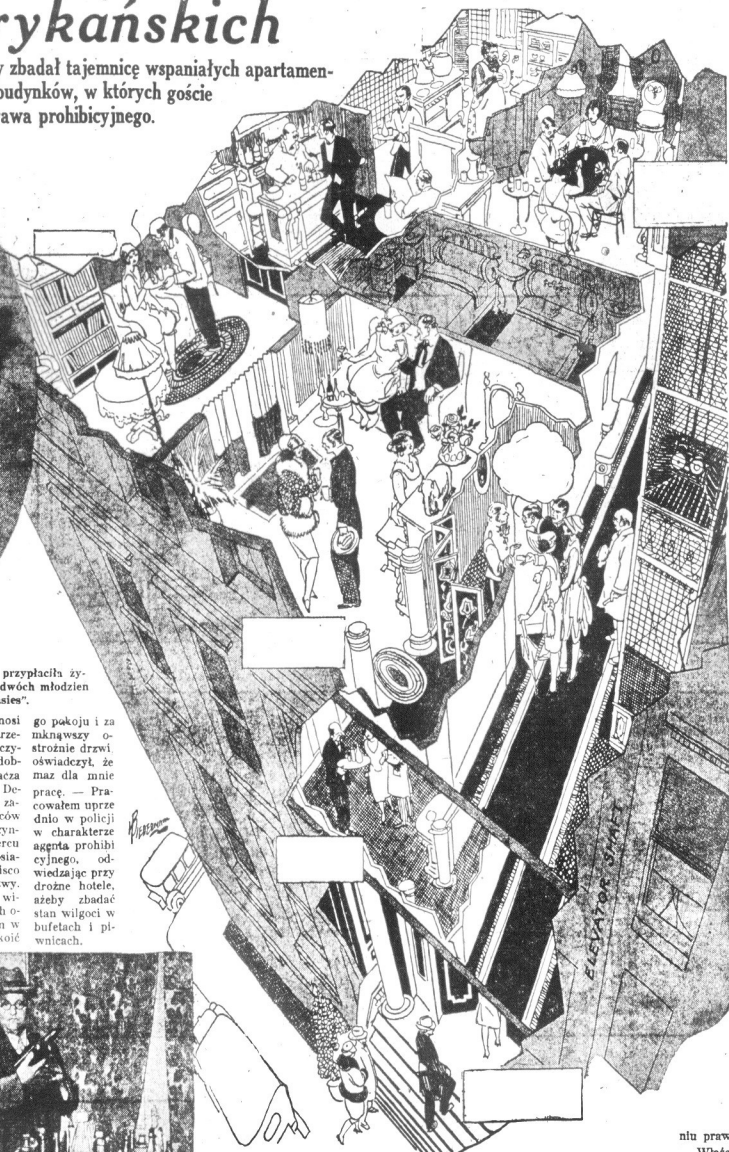
Ciekawe expose członka służby prohibicyjnej, który zbadał tajemnicę wspaniałych apartamentów mieszczących się zwykle na górnych piętrach budynków, w których goście zapominają na chwilę kilka o istnieniu prawa prohibicyjnego.

JAK SĄ URZĄDZONE POTAJEMNE WYSZYNKI?

Na rycinie z boku widzieliśmy przejęcie domu apartamentowego i rozkład pokoi w jednej z szkodliwych splenek nowojorskich, należącej do często napotykanego rodzaju podobnych lokali zwanych „Booze Flat”.

Wyszynki, w których goście zapominają na chwilę kilka o istnieniu prawa prohibicyjnego, znajdują swój początek w tych właśnie wyszynkach. Wkrótce potem jak Harrison Noel został umrnię winnym moralistą i szoferą murzyna, Dix W. Noel znany adwokat, starał się zwrócić uwagę na „speakeasies”, w których winno się szukać przyczyny zła. Violet Anderson, piękna aktorka, która oskarżyła Richarda Thorne'a i Philippa Elliota, dwóch studentów, o porwanie jej — również figurowała bezpośrednio w naszym inwentyżu. Przed wypadkiem jaki wydarzył się pannie Anderson spędziła ona kilka miłych godzin w pewnym lokalu, który z opisu przypominał znacznie charakterystyczny „booze flat”, t.j. rodzaj wyszynków, będący celem naszych badań. Najwspanialsze apartamenty, w których kwitnie handel wódką znajdują się zwykle na najwyższych piętrach budynków. Przed udaniem się na polowanie zaopatrzyłem się w piękny przyjacielko, również członkinię służby policyjnej. Wiedzieliśmy do windy i podaliśmy numer piętra, na którym mieliśmy „wysłać. Wyszliśmy. — Drzwi (zwaryły się i ujrzeliśmy lokaja. Po wyległomowaniu się, udaliśmy się poza japoński parawan. Dziewczyna grała na fortepianie. Kilka osób prowadziło rozmowę, pijąc wino z kieliszków. Obeszliśmy cały apartament. Lokali był wykwintny. W barze zaopatrzone w wszystkie gatunki win i wódek znajdowało się stosunkowo mało osób, gdyż była to godzina 3 po południu. Za to w czystym zauważyłem kilka flapernek popijających cocktail i gwarzącymi ze swoimi towarzyszami. W trzecim pokoju kilka sędziwych matron grało w bridge'a. Urządziłszy obławę dopiero po kilku tygodniach, gdyż trudno było nam przedtem przestawić dowody świadczące o pogwałceniu prawa prohibicyjnego.

Właściele podobnych lokali odpowiadają zwykle, że mieszkanie jest ich prywatną własnością, a obecni ich goście, co oczywiście utrudnia znacznie nałożenie aresztu. Według mego zdania najgorzej stroną prohibicji jest to, że wpływa ona ujemnie na młodzież, którą najczęściej widzimy w tych wyszynkach. Lecz na ten temat pogadamy kiedyś indziej.

Panna Violet Anderson, młoda i przystojna aktorka, która omal nie przypłaciła życiem swoją lekkomyślność, została pobita do nieprzytomności przez dwóch młodzieńców, których zapoznana była z nim z licznych „speakeasies”.

W CIĄGU kilku lat ostatnich na zmarszczonym czole Wujka Sama przybyło jeszcze kilka zmarszczek. Te wyrazne ślady trosk i kłopotów są dziełem prohibicji, która na podobieństwo groźnej, (zawsze groźnej) teściowej mać spokojny dąsy i odbiera sen i apetyt spokojnemu Samowi.

Lecz nie jedna Prohibicja wlewa jad gorczycy w organizm silnego i zdrowego Sama.

Od tego przecież jest prawo, aby go obchodzić. A każdy prawie obywatel uważa za swój obowiązek ohejsé jak najostrożniej suche prawo Ameryki.

liczba splenek tak zwanych „speakeasies” i „booze flats” rosła z dnia na dzień. Władze federalne starają się powstrzymać tę zastraszającą plodność.

Niestety, wszystkie wysiłki stróżów trzeźwości jak dotychczas nie odniosły pożądaných skutków. — Statystyka wykazująca dokładną liczbę potajemnych wyszynków wśród których potworzyły się już silne korporacje szerzące swoją pijacką działalność na całym terytorjum Stanów Zjednoczonych nie została jeszcze sporządzona. Wiadomym jest jednak, że ukryte przed oczyma władz prohibicyjnych wyszynki znajdują się nie tylko w większych miastach. Po matych osadach kwitnie kwiat antyprohibicji, chociaż troskliwie w oszkłonej cieplarni, a ukryty jednak przed okiem agenta federalnego. W jednym New Yorku tylko znajduje się 5.000 wy szynków, co stanowi duży odsetek, o tyle więcej się pod uwagę wzięć

mięszkańców metropolii wynosi 6.000.000. Chicago jest o wiele trzeźwiejsze, gdyż może się poszczycić jedynie skromną liczbą podobnych splenek, która nie przekracza półtora tysiąca, wówczas, gdy Detroit jest nalogowym pijakiem, zapamiętującym swoich mieszkańców w wodę życia aż w 8.000 wyszynkach. St. Louis położony w sercu najbardziej „suchej” strefy, posiada 1700 splenek, a San Francisco 3000. Boston jest śmiesznie trzeźwy. Jedynie 800 mokrych punktów widnieje na jego mapie. Palm Beach ośladza życie swoim mieszkańcom w 50; w Cincinnati można zaspokoić

go pokoju i za mknąwszy ostrożnie drzwi oświadczył, że maż dla mnie pracę. — Pracowałem uprzednio w polceji w charakterze agenta prohibicyjnego, odwiedzając przy drodze hotele, ażeby zbadać stan wilgoci w bufetach i piwnicach.

Agenci prohibicyjni oglądają „dup” po udanej obławie.

Próprze tego mistem już praktykę w tym kierunku, nabyła podczas przeprowadzania inwentyżu w klubach nocnych, w których odgrywałem rolę eksperta bufetowego to jest agenta badającego zawartość bu fetu. Dzięki nabytym doświadczeniom w tej dziedzinie służby policyj-

nej mogłem w zupełności wywiązać według zlecenia pana wszystko będzie się w słowach majora: „Chcę, ażeby pan odwiedził wszystkie potajemne wyszynki na terytorjum Manhattan, sporządził listę ich lokacji, zbadał w miarę możności kluby nocne, w których sprzedają wódkę i nadał mi wiadomości przez posłańca, gdyż

przygotowaniem do „wszczepienia odpowiedniej akcji”. „Booze Flats” najnowszy rodzaj potajemnych wyszynków zwrócił na siebie szczególną uwagę władz federalnych ze względu na dość częste, i ciągle powtarzające się przestępstwa, o których codziennie czytamy w gazetach i które tak później

ZWIERZENIA AGENTA. PEWNEGO jesienno go poranku major Q. zawiolał mnie do swego

JAK SIĘ UBIERAJĄ W ARYSTOKRATYCZNYM NEWPORT?

Zdjęcie wykonane na Bailey's Beach. — Krytyczny Mason, ekspert miod kobiczych.

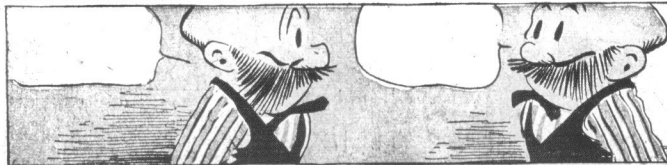
Pani Seymour Johnson zajmuje zaszczytne stanowisko w sferach towarzyskich, lecz radzi mi jej modystce, ażeby zwracała trochę więcej uwagi na ubiór swojej klientki. Długi naszyjnik zdobiący jej szyję, nie harmonizuje ze sportowym ubiorem, i wełnianym swetrem.

Nada De Braganza, popetniła jeden błąd w swym ubiorze. Mały kapelek z pewnością o wiele lepiej odpowiadał by jej sportowemu ubiorowi. Pani De Braganza, (po prawej) ma lepszy gust.

P. Dorothy Isella z New Yorku i P. Helen Michell z Filadelfji są ubrane gustownie z punktu widzenia eksperta miod.

Nawet p. De Puyster popetniła błąd w swoich ubiorach Czy widać defekt? Tak, gors jest stanowczo za duży.

Co nosi pani Vanderbilt gdy nie ma zamiaru być ubrana podług ostatniego słowa mody? Panna Muriel Vanderbilt nosi wełniany sweter i krótką sportową sukienkę.

MUTT I JEFF

JEFF I JINX - BLIŹNIĘTA

BUD FISHER

